

Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020

Årsrapport 2019

SIBBO VÄLFÄRDSBERÄTTELSE 2017–2020

ÅRSRAPPORT 2019

Förord

1.	VÄLFÄRDSBERÄTTELSE OCH ÅRSRAPPORTER	1
2.	BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN	1
3.	KOMMUNBORNAS VÄLMÅENDE	3
3.1.	Säkerhet	3
3.2.	Hälsa och funktionsförmåga	6
3.3.	Barn och yngre tonåringar	8
3.4.	Ungdomar och unga vuxna	14
3.5.	Personer i arbetsför ålder	18
3.6.	Äldre personer	20
4.	KOMMUNENS VÄLFÄRDSÅTGÄRDER	22
4.1.	Högklassiga, kundorienterade tjänster	22
4.2.	Aktiv växelverkan	25
4.3.	En välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö	28
4.4.	Ett livskraftigt näringsliv	32
5.	SAMMANDRAG	33

Bilaga 1. Figurförteckning

Förord

I välfärdsrapporten år 2019 undersöks kommunborna välmående såväl för hela befolkningens del som åldersgruppsvis åren 2012–2018. Som delfaktorer för välfärden granskas hälsa och funktionsförmåga, utkomst och trygghet. Att direkt mäta hälsa och välfärd är komplicerat och välfärd betyder olika saker för människor i olika livsskeden.

De uppdaterade tabellerna i årsrapporten har plockats ur Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020. Välfärdssituationen bland invånarna jämförs med värdena i fyra liknande kommuner samt hela landet. Jämförelsekommunerna är Kyrkslätt, Lovisa, Borgå och Tusby. För skolhälsoenkätens del har beaktats svaren på frågor om välmående och hälsa från elever i årskurserna 4 och 5 utöver svaren från elever i årskurserna 8 och 9 och elever i gymnasiet.

I årsrapporten 2019 beskrivs de välfärdsåtgärder som kommunens olika verksamhetsenheter har vidtagit under perioden 1.1.2018–30.9.2019. Välfärdsåtgärderna baseras på målsättningar och planerade åtgärder i Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020 och kommunstrategin.

Kommunens ledningsgrupp fungerar som styrgrupp för välfärdsarbetet och drar välfärdsprocessen. För närvarande existerar ingen förvaltningsövergripande välfärdsarbetsgrupp.

För att främja kommuninvånarnas välbefinnande skulle det vara viktigt att kommunen under kommande år bättre beaktade välfärdsmålsättningarna och till dem anslutande åtgärdsförslag i den årliga budgetberedningsprocessen.

1. Velfärdsberättelse och årsrapporter

Fullmäktige godkände Sibbo velfärdsberättelse 2017–2020 i oktober 2018. Velfärdsberättelsens årsrapport 2019 informerar om kommunbornas välmående utgående från den färskaste statistiken och om de velfärdsåtgärder som kommunens verksamhetsenheter har vidtagit under tidsperioden 1.1.2018–30.9. 2019.

I ett flertal lagar ingår bestämmelser om främjande av välmåendet. Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) ska kommunen bevaka kommuninvånarnas hälsa och välfärd och de faktorer som påverkar dessa inom varje befolkningsgrupp. En rapport om kommuninvånarnas hälsa och välfärd samt om de åtgärder som vidtagits ska varje år lämnas till fullmäktige. Därutöver ska en mer omfattande velfärdsberättelse utarbetas för fullmäktige en gång per fullmäktigeperiod.

Velfärdsberättelsen är ett hjälpmedel för velfärdsledningen och ett stöd för det politiska beslutsfattandet och utgör en av grunderna för kommunens strategiarbete samt planeringen av verksamheten och ekonomin. Velfärdspolitiken omfattar all verksamhet som påverkar människors välmående och upplevelse av välbefinnande. Velfärdsarbetet omfattar alla inom kommunen, allt från tjänstemannaledningen och de politiska beslutsfattarna till arbetstagarna, kommunborna och regionala och lokala samarbetspartners.

2. Befolkningsutvecklingen

En växande kommun ställs inför många utmaningar. Att stärka samhörigheten är viktigt speciellt då flyttningsrörelsen är livlig. Till Sibbo flyttar årligen cirka 1 600 personer och bort cirka 1 200 personer.

Sibbo hör till de femtio största kommunerna i landet. I slutet av år 2018 bodde i Sibbo 20 666 personer. Under de senaste åren har befolkningstillväxten riktats främst mot kommunens två tätorter, Nickby och Söderkulla.

I slutet av år 2018 levde i Sibbo 13 045 finskspråkiga (63,1 %), 6 611 svenskspråkiga (32,0 %) och 1 010 personer som hade ett annat språk som modersmål (4,9 %). Knappt hälften av dessa talade estniska eller ryska.

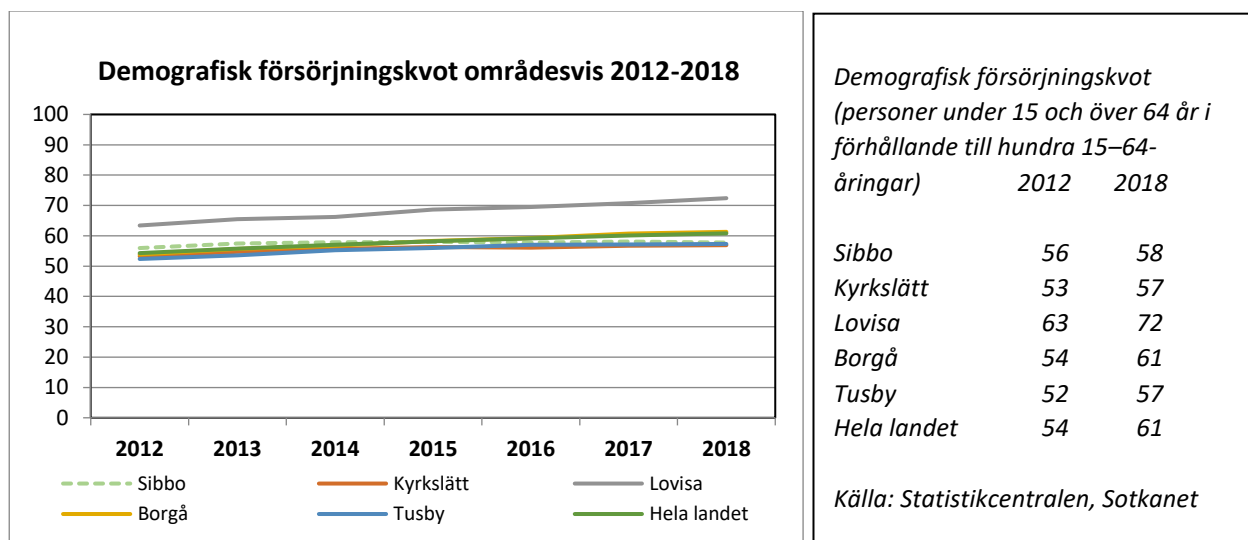
Trots att befolkningen växer i kommunen, blir befolkningens åldersstruktur allt äldre. Under de senaste åren har antalet småbarn minskat samtidigt som antalet äldre personer ökat snabbt. I slutet av år 2018 var andelen 0–6-åringar 7,6 %, 7–18-åringar 16,9 %, 19–39-åringar 21,1 %, 40–64-åringar 36,8 % och antalet 65 år fyllda personer 17,6 % (källa: Statistikcentralen).

Åldersgrupper 2018	0-6	7-18	19-39	40-64	65-74	75-84	85-	0-100
Personer	1 575	3 485	4 366	7 602	2 122	1 088	428	20 666
%-andel	7,6	16,9	21,1	36,8	10,3	5,2	2,1	100

Den demografiska försörjningskvoten anger hur många personer under 15 år och över 64 år som finns per hundra personer i arbetsför ålder 15–64 år. I Finland försämras den demografiska försörjningskvoten från år till år. Befolkningen blir allt äldre och nativiteten sjunker. Ett minskande antal arbetsföra ansvarar för ett växande antal personer som skall försörjas. Pensionärerna lever allt längre.

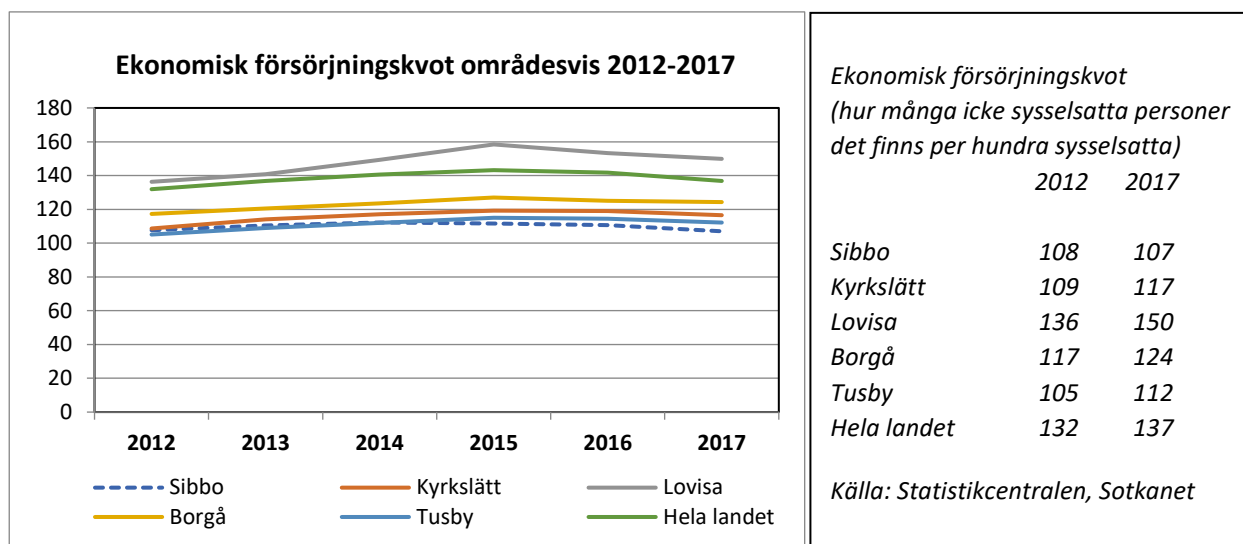
År 2018 var den demografiska försörjningskvoten i Sibbo 58 (58 personer behövde försörjas per hundra personer i arbetsför ålder), år 2012 endast 56. År 2018 var försörjningskvoten i hela landet 61, år 2012 endast 54.

Figur 1. Den demografiska försörjningskvoten områdesvis åren 2012–2018

Den ekonomiska försörjningskvoten anger hur många icke sysselsatta personer det finns per hundra sysselsatta. År 2017 var den ekonomiska försörjningskvoten i Sibbo, 107, bättre än landets medeltal som var 137.

Figur 2. Den ekonomiska försörjningskvoten områdesvis åren 2012–2017

3. Kommunbornas välmående

Kommunen främjar kommunbornas välmående genom att erbjuda möjligheter till ett aktivt och välmående liv i en säker och trivsamt livsmiljö. Kommunbornas välmående anknyter till dagvård, utbildning, hälsovård, idrotts- och kulturtjänster, kostservice, planläggning, vattenförsörjning, miljöns tillstånd, trafikarrangemang och många andra av kommunens uppgifter.

Kommunen har utvecklat ett lyckoindex vars värde uppgick till 0,65 hösten 2018, då genomsnittsvärdet uträknades utgående från mätarna för tio olika element: 1) kommunbornas sysselsättningsgrad, 2) kommunbornas hälsa, 3) tillfredsställelsen med kollektivtrafiken, 4) trygghetskänslan i kommunen, 5) tillfredsställelsen med boendemiljön, 6) kvaliteten på de kommunala tjänsterna, 7) livskvaliteten i kommunen, 8) tillfredsställelsen med fritidstjänsterna, 9) allmän tillfredsställelse i Sibbo och 10) personlig lyckonivå.

3.1. Säkerhet

Säkerhet är ett överordnat begrepp för invånarnas välbefinnande, en stark social gemenskap, ekonomisk stabilitet samt ett livskraftigt samhälle. Säkerheten har stor betydelse för att människor i olika åldrar skall må bra i vardagen och att samhället skall fungera utan störningar. En hälsosam och trygg boendemiljö, där miljövärden beaktas, utgör grunden för ett gott liv.

I den säkerhetsenkät som Östra Nylands säkerhetsarbetsgrupp ordnade våren 2018 kände sig 85 % av

de Sibbobor som svarat på förfrågan trygga eller ganska trygga i vardagen (175 svar från Sibbo).

Enligt säkerhetsenkäten upplevde Sibboborna att trygghetskänslan mest försvagas av allmänt trafikbeteende, risken att halka eller falla, brottslighet samt störande beteende eller störande av ordningen. Trygghetskänslan förstärks mest av människorelationer, tekniska hjälpmedel, hemmet och boendemiljön.

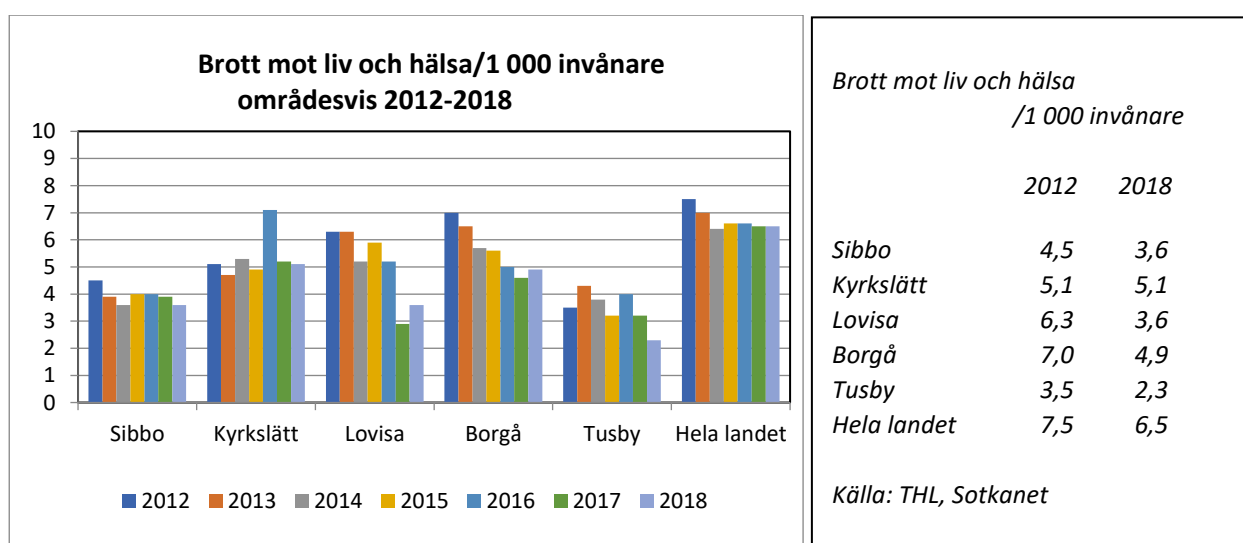
Figur 3. Fråga: Hur mycket förstärker följande saker din egen upplevelse av trygghet i dagens läge?

5 = förstärker mycket 4 = förstärker ganska mycket 3 = förstärker i någon mån
2 = förstärker lite 1 = förstärker inte alls

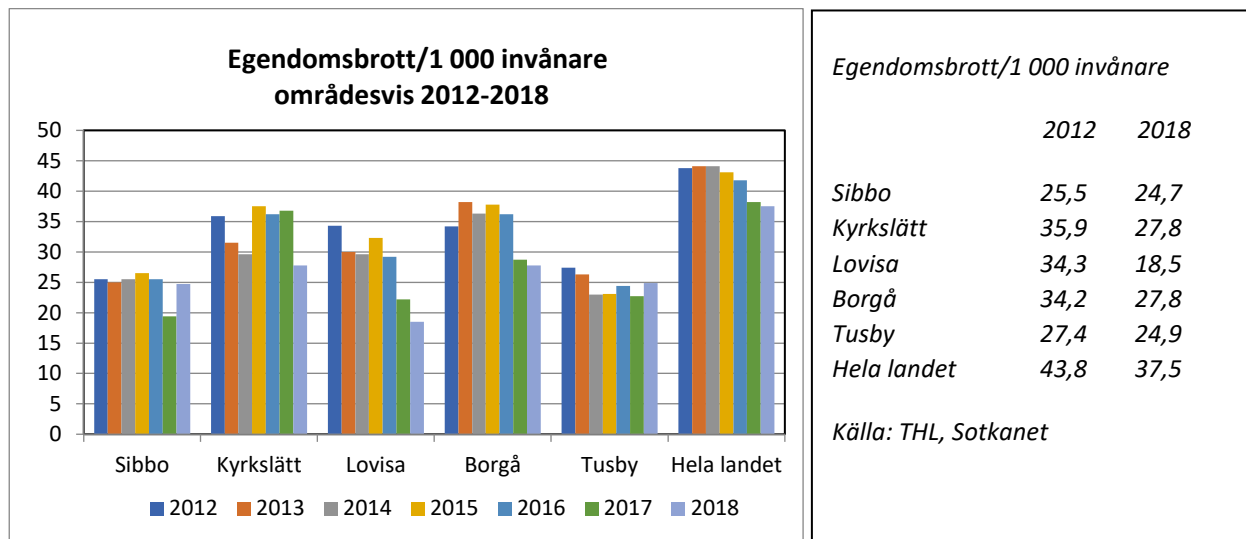
Under åren 2017–2018 minskade brotten mot liv och hälsa per tusen invånare i Sibbo. År 2018 kom till polisens kännedom 3,6 brott mot liv och hälsa per tusen invånare i Sibbo. i hela landet var antalet 6,5.

Figur 4. Brottn mot liv och hälsa/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

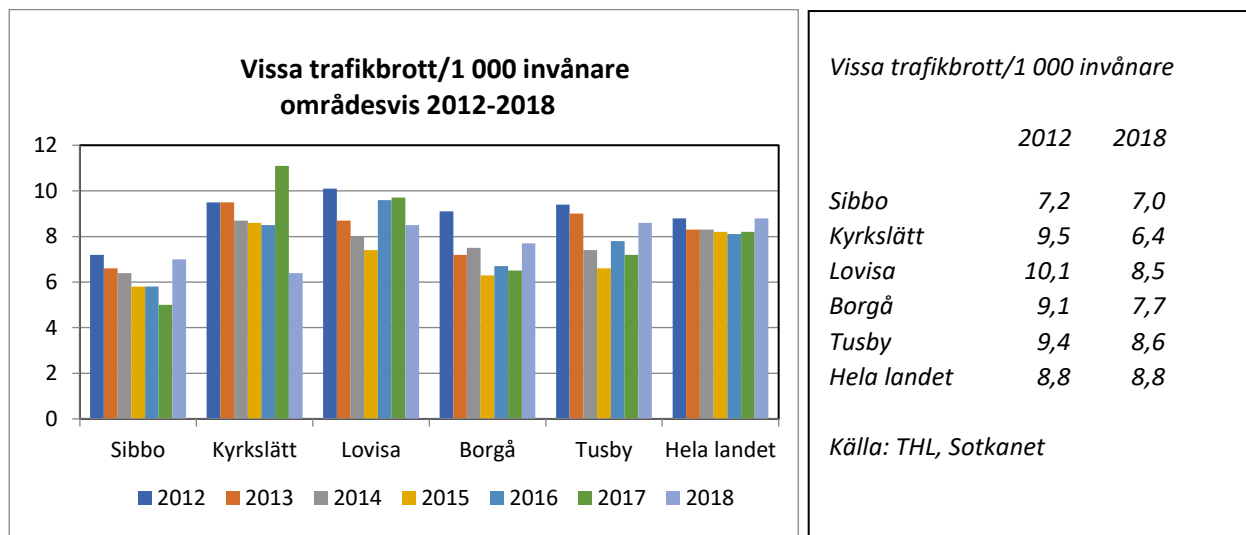
År 2018 kom till polisens kännedom 24,7 egendomsbrott per tusen invånare i Sibbo, i hela landet var antalet 37,5.

Figur 5. Egendomsbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

Från år 2012 till år 2017 minskade trafikbrotten men ökade igen år 2018. År 2018 kom till polisens kännedom 7,0 trafikbrott per tusen invånare i Sibbo, i hela landet var antalet 8,8.

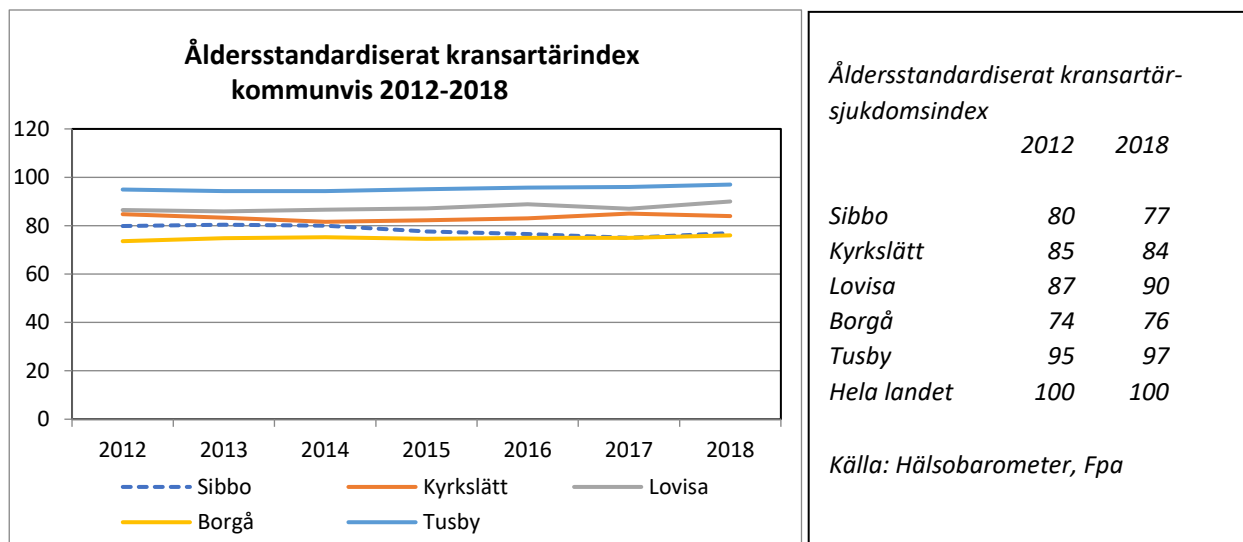
Figur 6. Vissa trafikbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

3.2. Hälsa och funktionsförmåga

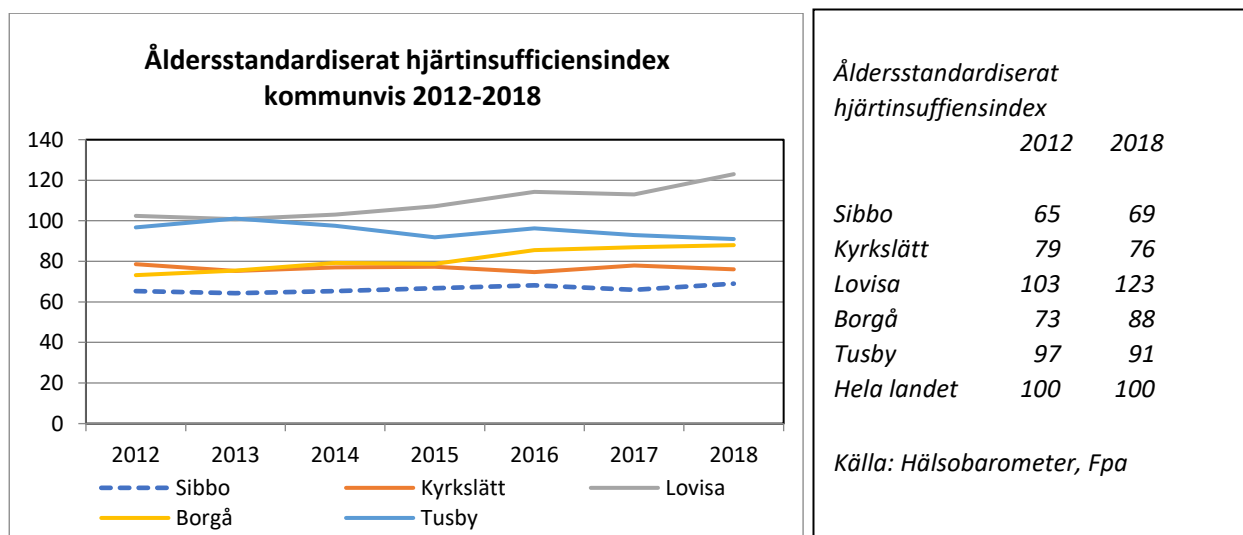
De vanligaste folksjukdomarna i Finland är hjärt- och kärlsjukdomar och diabetes. Förekomsten av kranskärlsjukdomar är mindre i Sibbo än genomsnittet i hela landet (= 100). År 2018 var Sibbos index 77.

Figur 7. Åldersstandardiserat kransartärsjukdomsindex kommunvis åren 2012–2018

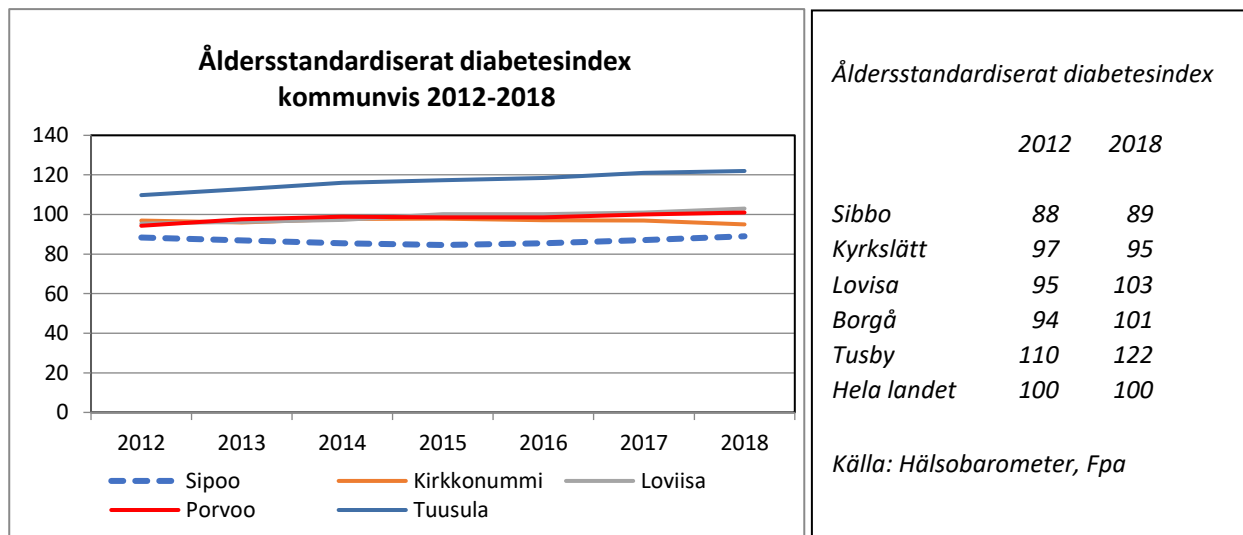
Förekomsten av hjärtinsufficiens (hjärtsvikt) är mindre i Sibbo än i hela landet i genomsnitt (= 100). År 2018 var Sibbos index 69.

Figur 8. Åldersstandardiserat hjärtinsufficiensindex kommunvis 2012–2018

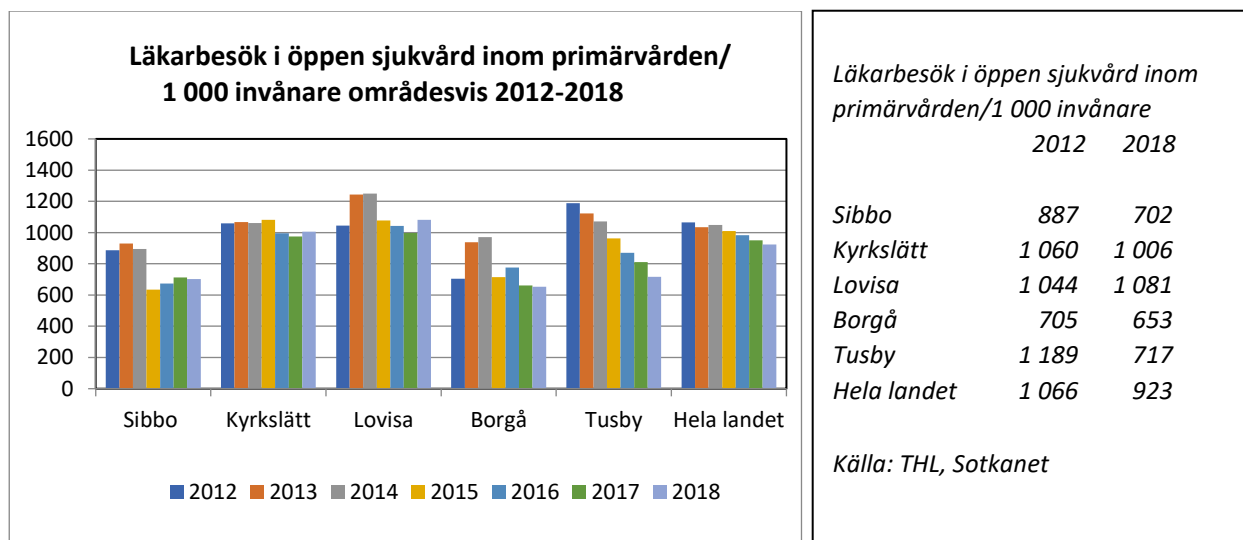
Det förekommer färre fall av diabetes i Sibbo än i landet i genomsnitt (= 100). År 2018 var Sibbos index 89.

Figur 9. Åldersstandardiserat diabetesindex kommunvis åren 2012–2018

År 2018 uppgick antalet läkarbesök per tusen invånare i öppen sjukvård inom primärvården i Sibbo till 702, i hela landet till 923.

Figur 10. Läkarbesök i öppen sjukvård inom primärvården/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

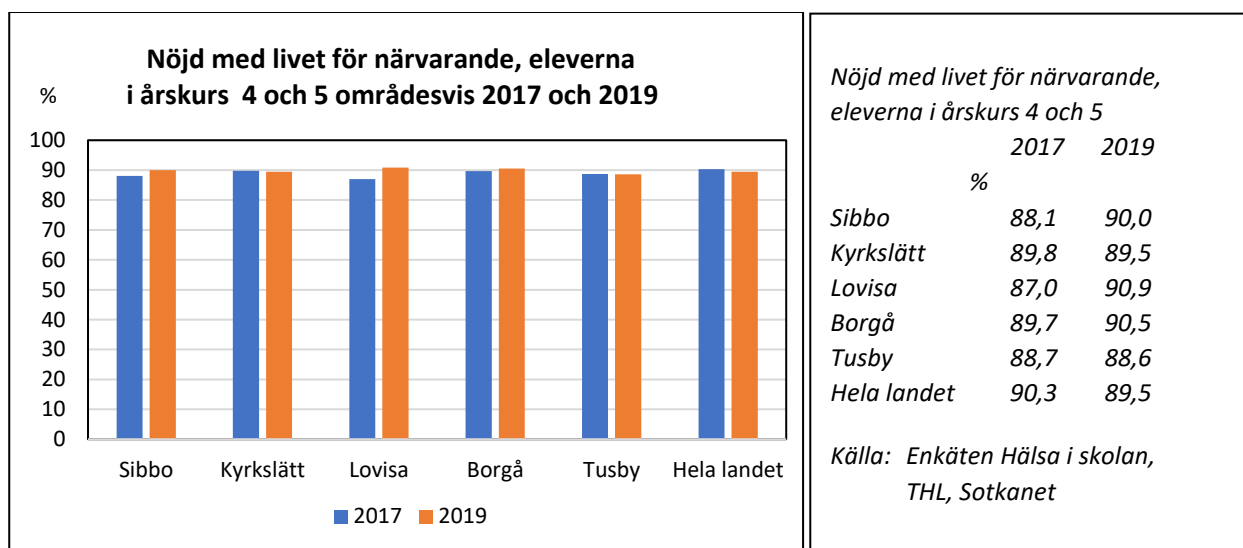

3.3. Barn och yngre tonåringar

Genom enkäten Hälsa i skolan samlar Institutet för hälsa och välfärd, THL, in information om barn och ungas levnadsförhållanden, skolförhållanden, hälsa och välmående.

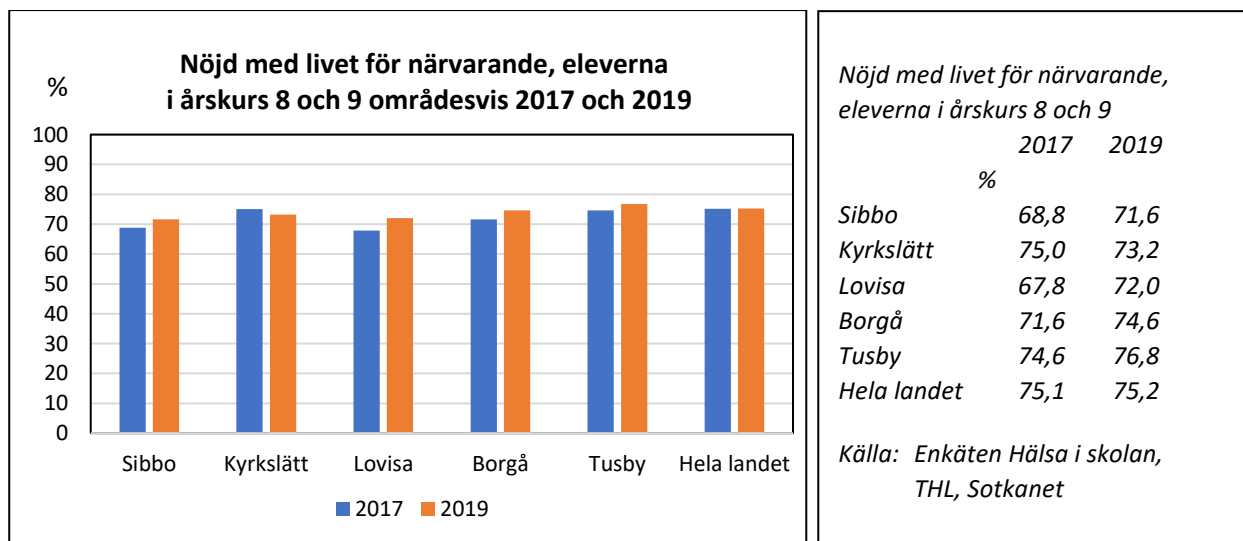
Enligt skolhälsoenkäten våren 2019 var i Sibbo 90 % av eleverna i årskurserna 4 och 5 nöjda med livet, i hela landet 89,5 %. Obs! Enkäten har inte besvarats av alla elever och svarsprocenten per fråga har varierat.

Figur 11. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017 och 2019

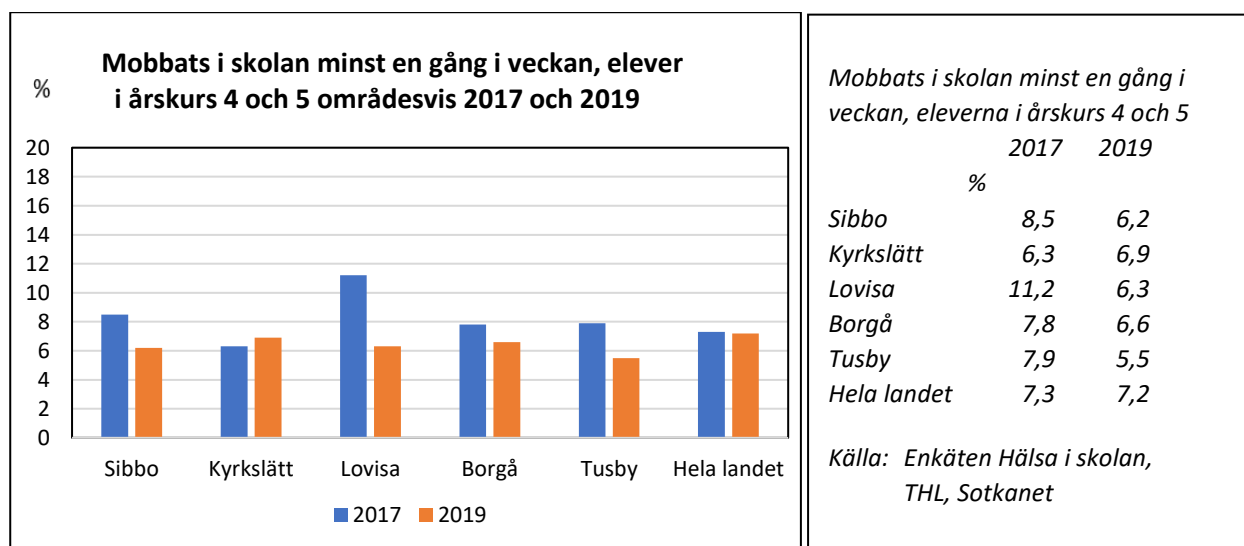
Våren 2019 var 71,6 % av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Sibbo nöjda med livet, i hela landet 75,2 %.

Figur 12. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017 och 2019

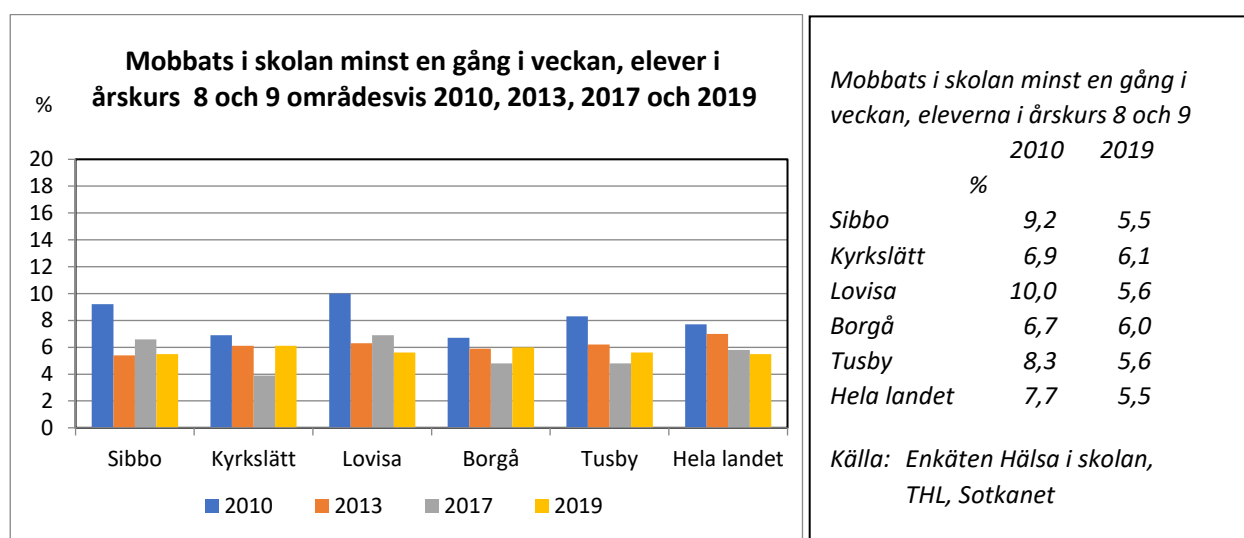
Våren 2019 blev 6,2 % av eleverna i årskurs 4 och 5 i Sibbo mobbade i skolan minst en gång i veckan, i hela landet var andelen 7,2 %.

Figur 13. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017 och 2019

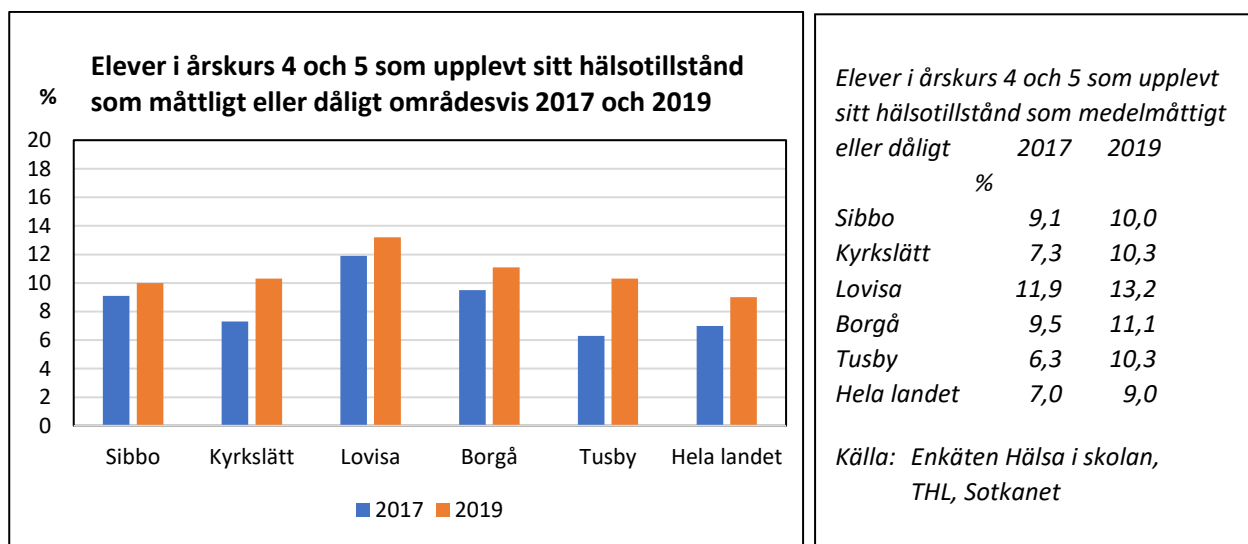
Våren 2019 blev 5,5 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo mobbade i skolan minst en gång i veckan, i hela landet var andelen också 5,5 %.

Figur 14. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

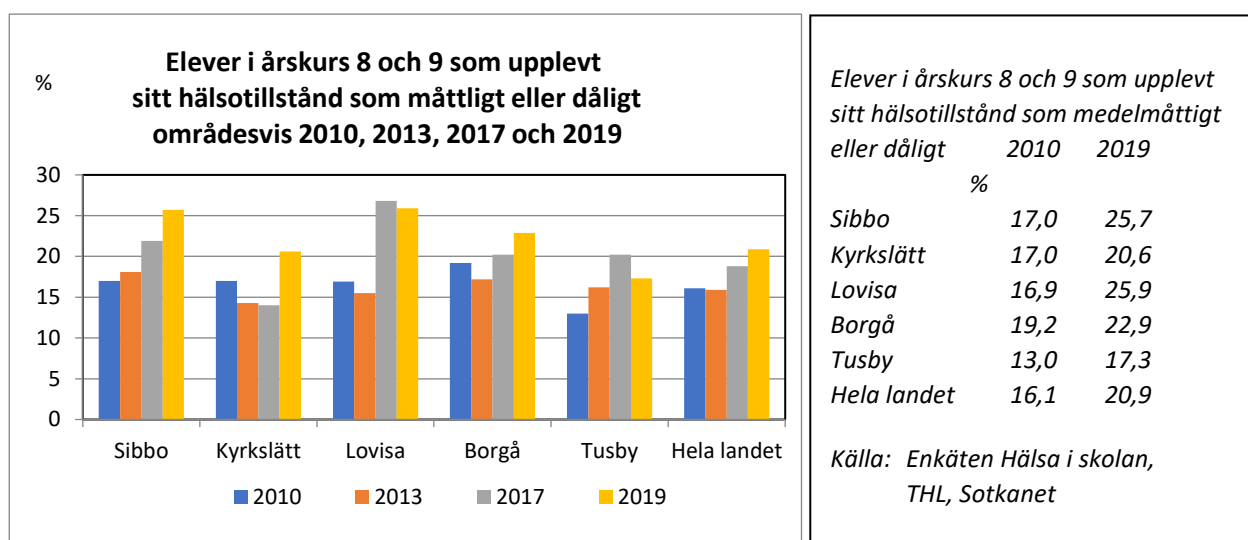
Våren 2019 upplevde 10 % av eleverna i årskurserna 4 och 5 i Sibbo sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, i hela landet var andelen 9 %. Andelen har ökat.

Figur 15. Elever i årskurs 4 och 5 som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2017 och 2019

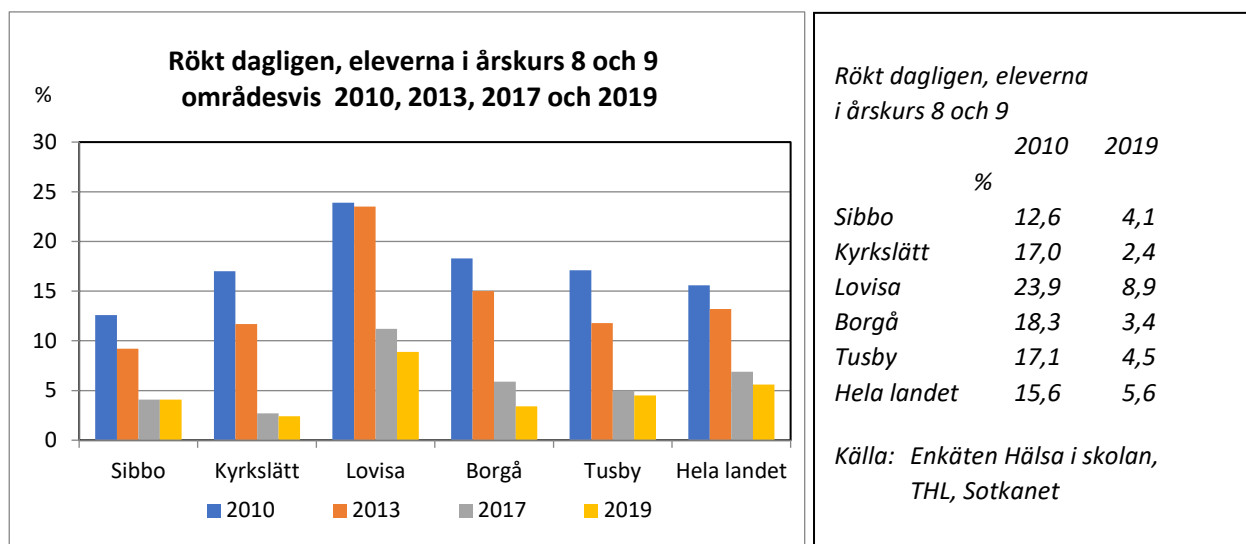
Våren 2019 upplevde 25,7 % av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Sibbo sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, i hela landet var andelen 20,9 %. Andelen har ökat.

Figur 16. Elever i årskurs 8 och 9 som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

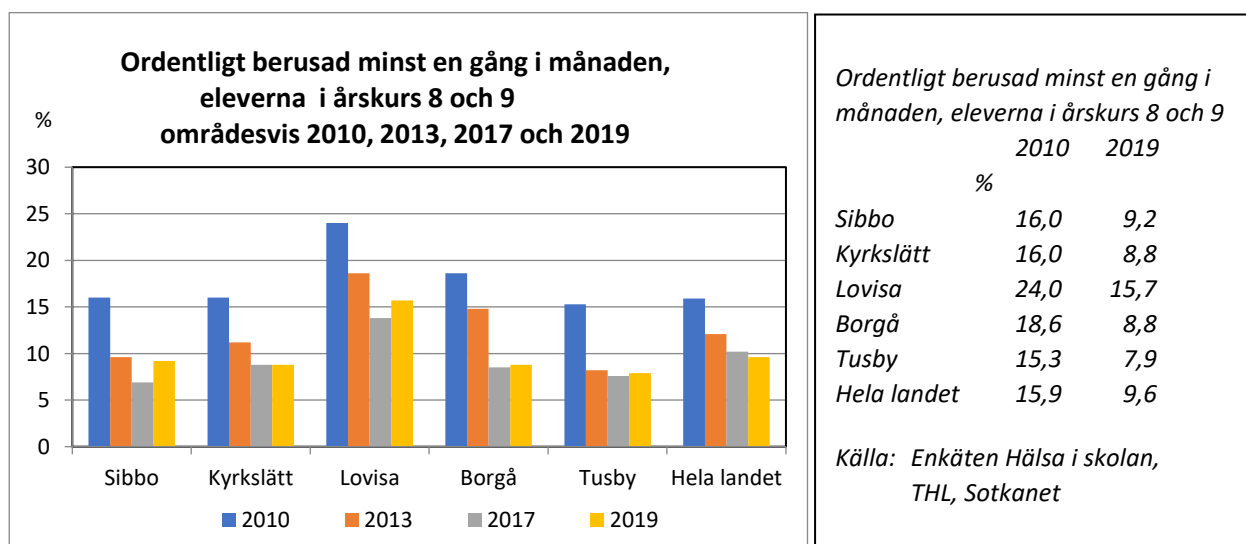
Våren 2019 använde 5,7 % av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Sibbo dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett (våren 2017: 6,7 %). Våren 2019 rökte 4,1 % av eleverna i årskurserna 8 och 9 i Sibbo dagligen, i hela landet 5,6 %. Rökningen har minskat bland yngre tonåringar.

Figur 17. Rökt dagligen, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

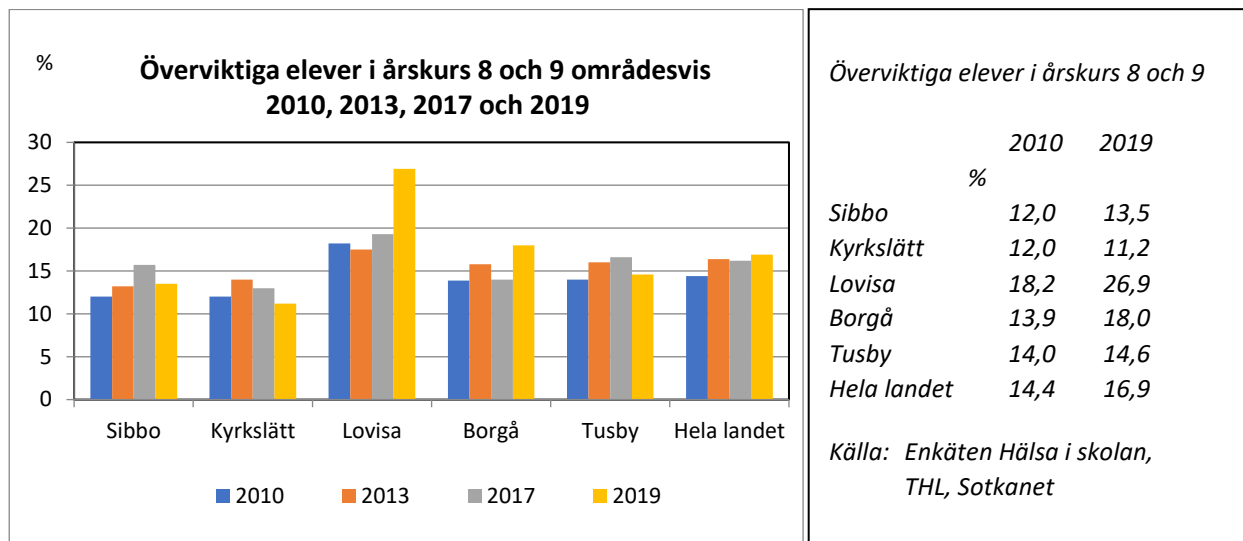
Våren 2019 var 9,2 % av eleverna i årskurs 8 och 9 i Sibbo ordentligt berusade minst en gång i månaden och i hela landet 9,6 %.

Figur 18. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 ja 2019

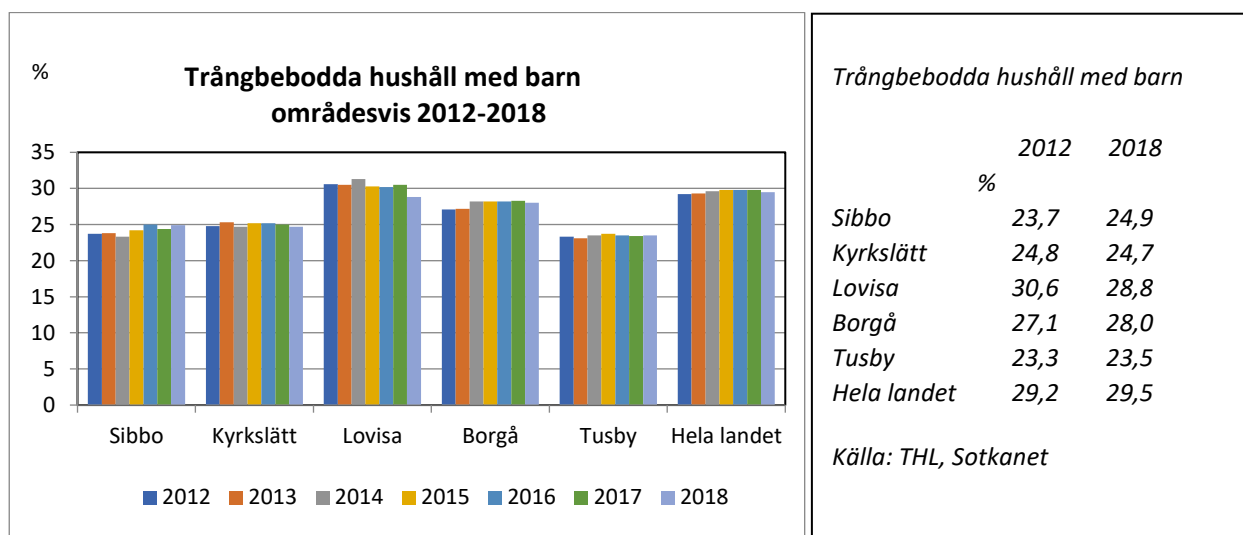
Våren 2019 utgjorde andelen överviktiga elever i årskurs 8 och 9 i Sibbo 13,5 %, i hela landet var andelen 16,9 %.

Figur 19. Överviktiga elever i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

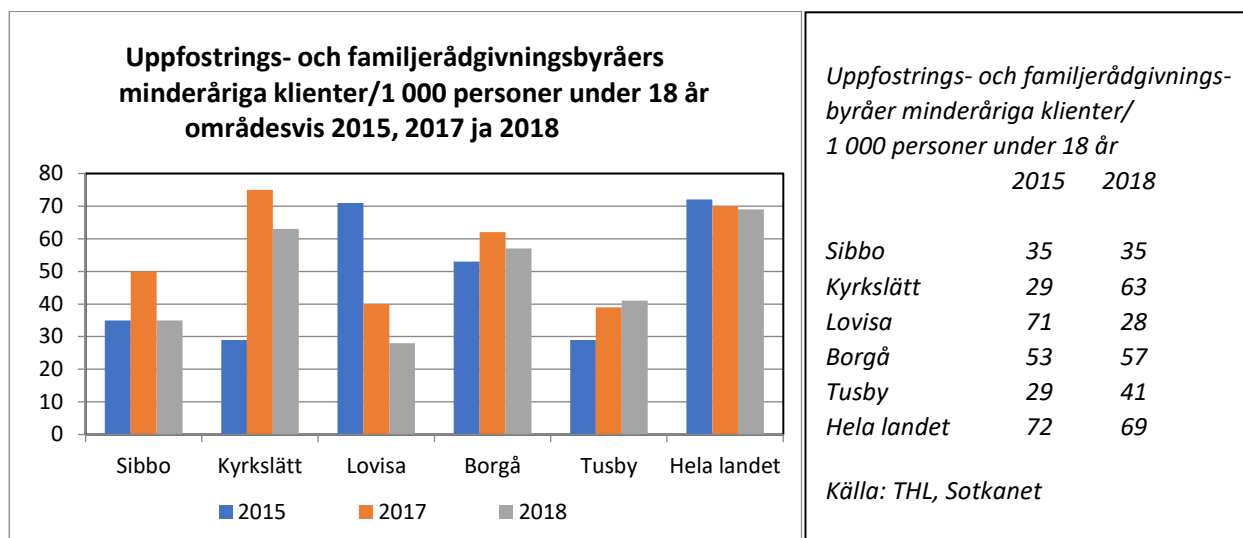
År 2018 uppgick andelen trångbebodda barnbostadshushåll av alla barnbostadshushåll i Sibbo till 24,9 %, i hela landet 29,5 %. Andelen trångbebodda barnbostadshushåll har ökat i Sibbo. Ett barnbostadshushåll är ett bostadshushåll där det bor minst en person som är under 18 år. En bostad är trångbodd, om det bor mer än en person per rum, då köket inte räknas med.

Figur 20. Trångbebodda hushåll med barn åren 2012–2018

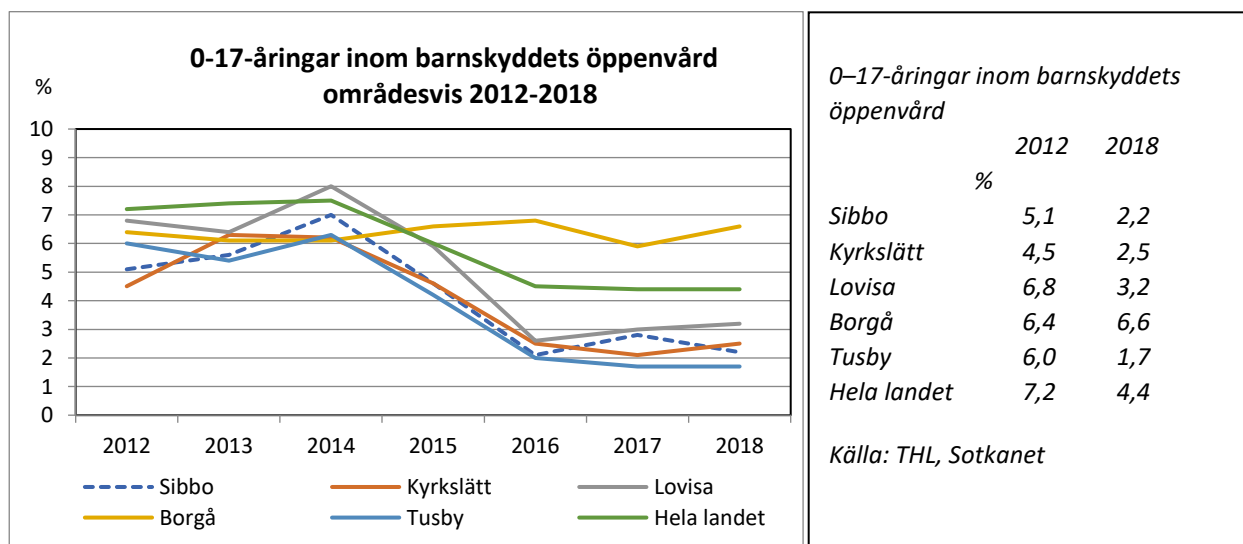
År 2018 hade uppfostrings- och familjerådgivningsbyråerna i Sibbo 35 minderåriga klienter per tusen personer under 18 år, i hela landet var antalet 69.

Figur 21. Uppfostrings- och familjerådgivningsbyråers minderåriga klienter/1 000 personer under 18 år områdesvis åren 2015, 2017 och 2018

År 2018 omfattades 2,2 % av 0–17-åringarna i Sibbo av stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård. I hela landet var andelen 4,4 %. Andelen minskade från år 2012 till år 2018.

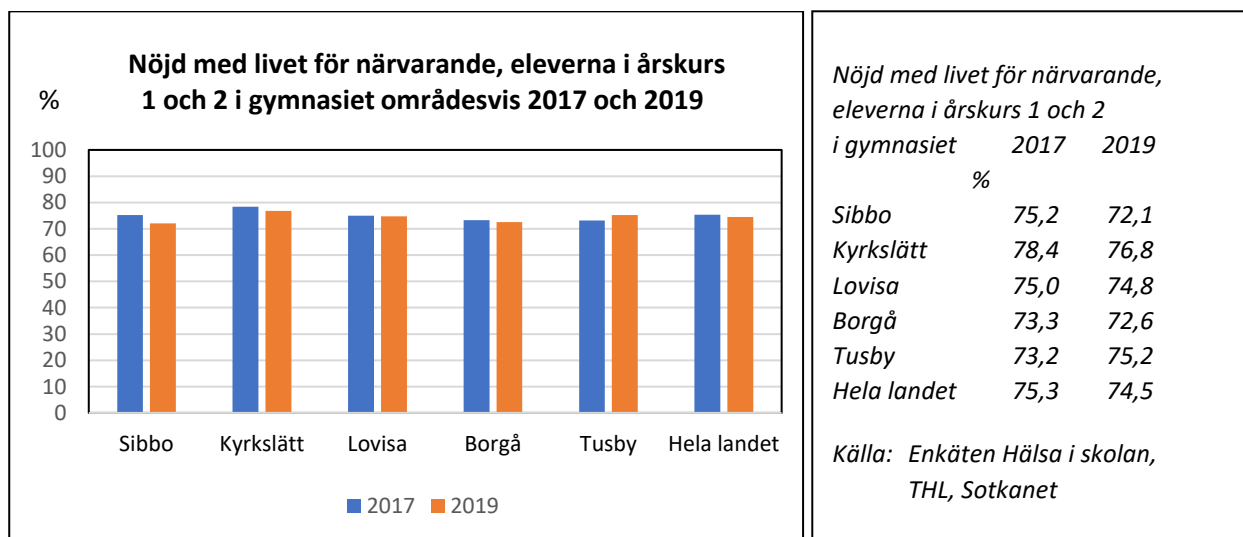
Figur 22. 0–17-åringar inom barnskyddets öppenvård områdesvis åren 2012–2018

3.4. Ungdomar och unga vuxna

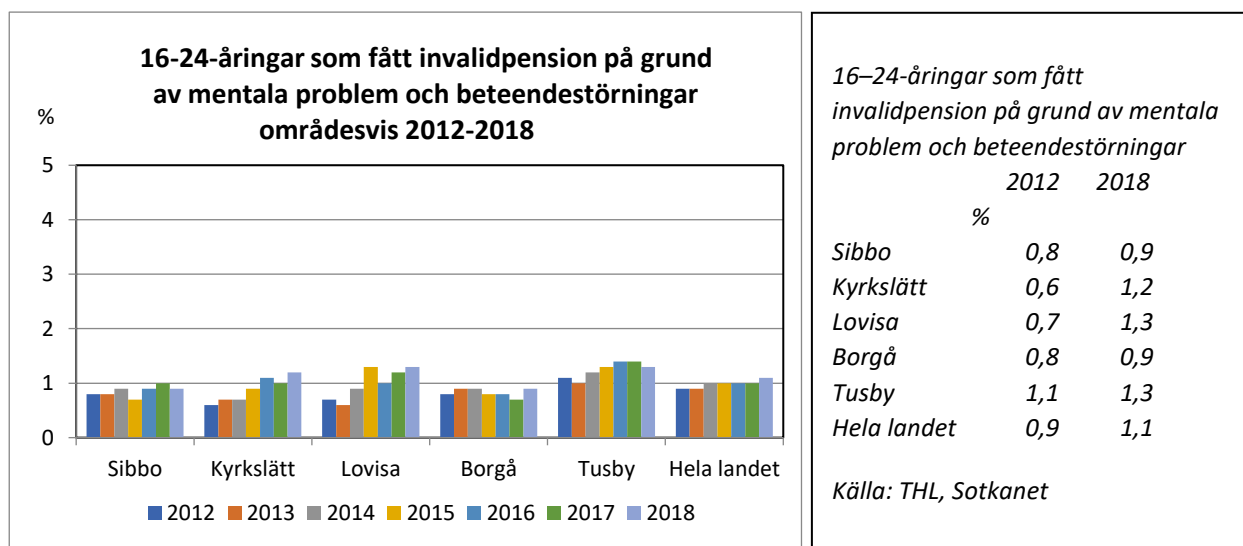
Enligt enkäten Hälsa i skolan var 72,1 % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo nöjda med livet våren 2019, i hela landet 74,5 %. Obs! Enkäten har inte besvarats av alla elever och svarsprocenten per fråga har varierat.

Figur 23. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017 och 2019

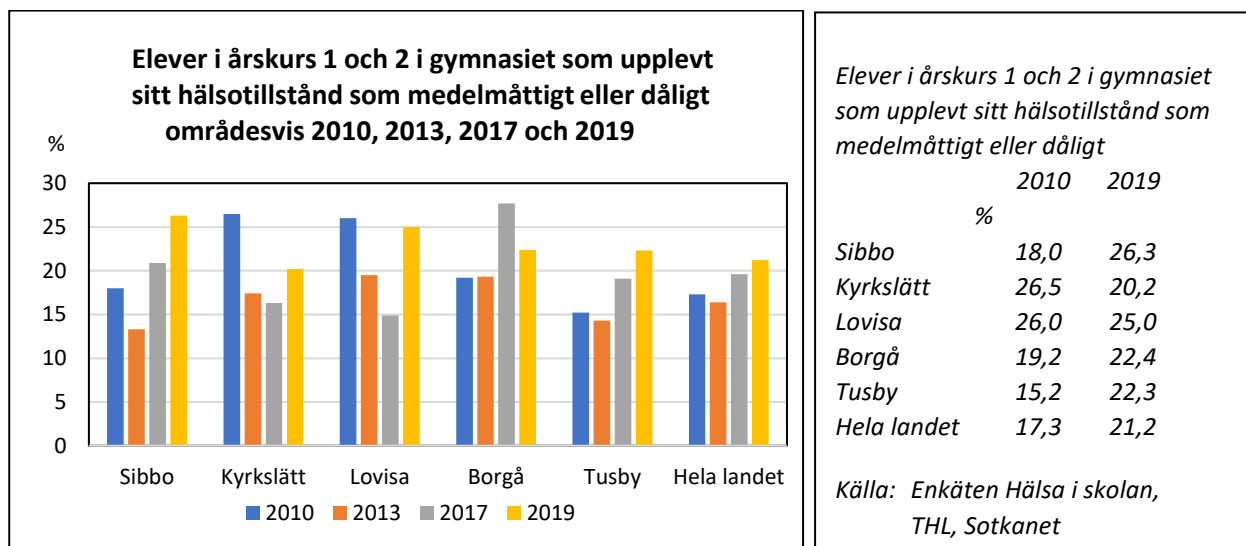
År 2018 fick 0,9 % av 16–24-åringarna i Sibbo invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar, i hela landet var andelen 1,1 %.

Figur 24. 16–24-åringar som fått invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar områdesvis åren 2012–2018

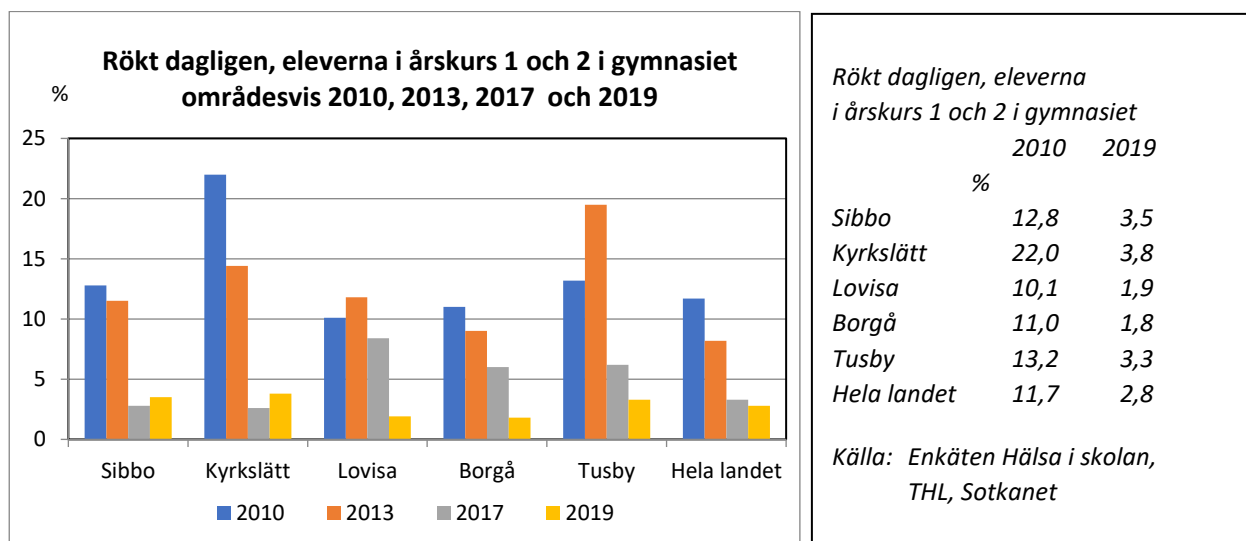
Våren 2019 upplevde 26,3 % av eleverna i årskurserna 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, i hela landet var andelen 21,2 %. Andelen har ökat.

Figur 25. Elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

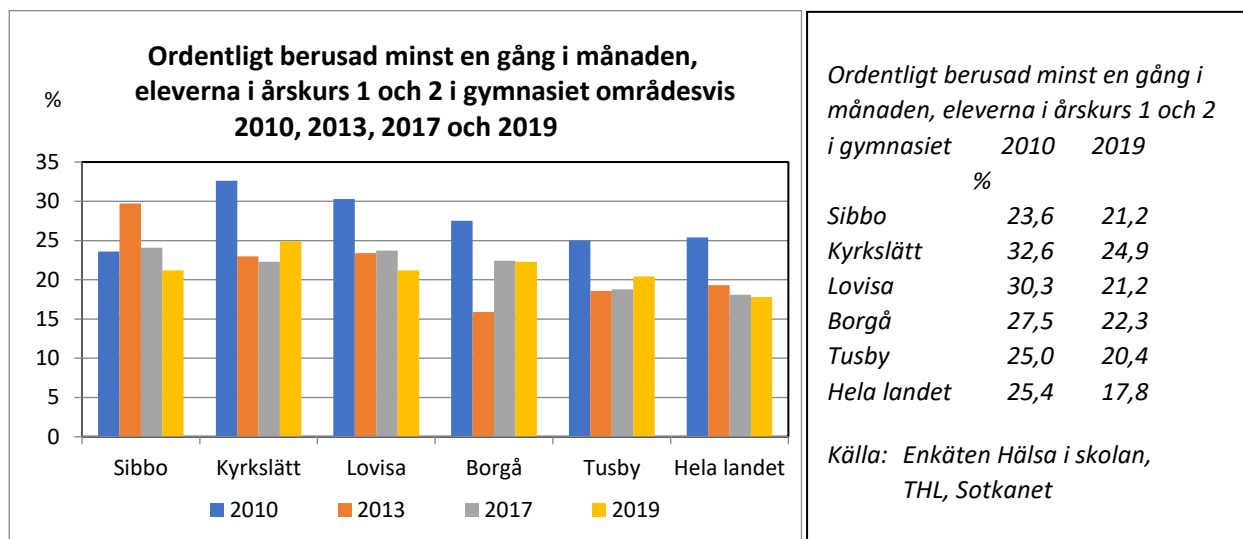
Våren 2019 använde 6,3 % av eleverna i årskurserna 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo dagligen någon tobaksprodukt eller e-cigarett (våren 2017: 8,3 %). Våren 2019 rökte 3,5 % av gymnasieeleverna i Sibbo dagligen, i hela landet 2,8 %.

Figur 26. Rökt dagligen, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

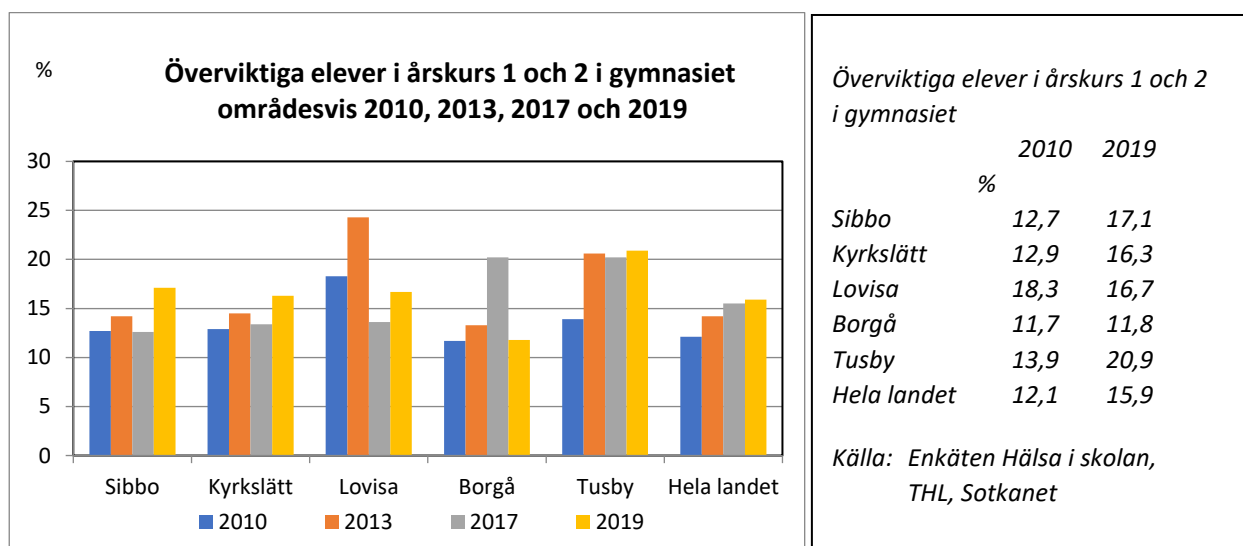
Våren 2019 uppgav 21,2 % av eleverna i årskurserna 1 och 2 i gymnasiet i Sibbo att de är ordentligt berusade minst en gång i månaden, i hela landet var andelen 17,8 %. Andelen har minskat.

Figur 27. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 ja 2019

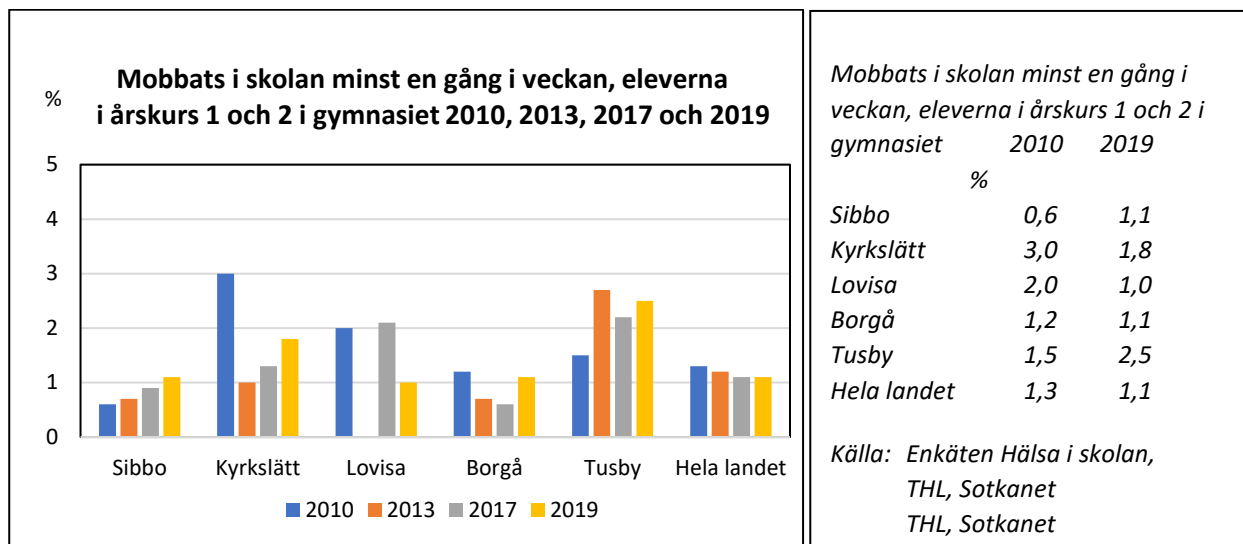
Våren 2019 var andelen överviktiga gymnasieelever i Sibbo 17,1 %, i hela landet 15,9 %.

Figur 28. Överviktiga elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

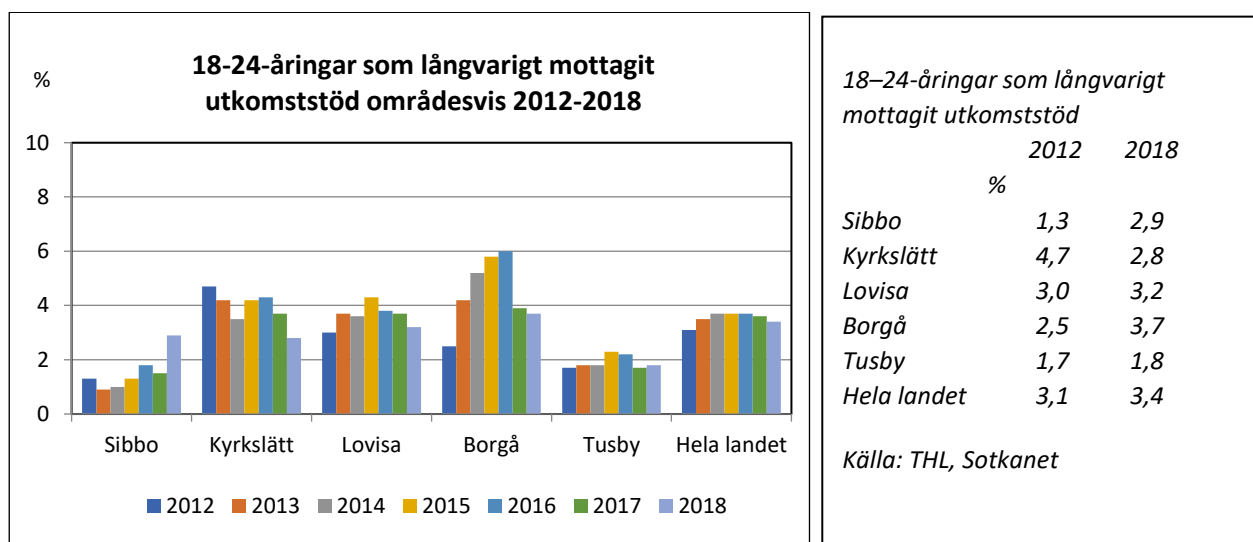
Våren 2019 uppgav de studerande i årskurs 1 och 2 i gymnasiet, att de blivit mobbade mer sällan än eleverna i årskurserna 8 och 9 i grundskolan. I Sibbo blev 1,1 % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet mobbade i skolan minst en gång i veckan, vilket utgjorde genomsnittsvärdet i hela landet.

Figur 29. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

År 2018 uppgick andelen 18–24-åringar i Sibbo som långvarigt mottagit utkomststöd till 2,9 %, andelen i hela landet var 3,4 %. Andelen växte från år 2012 till år 2018.

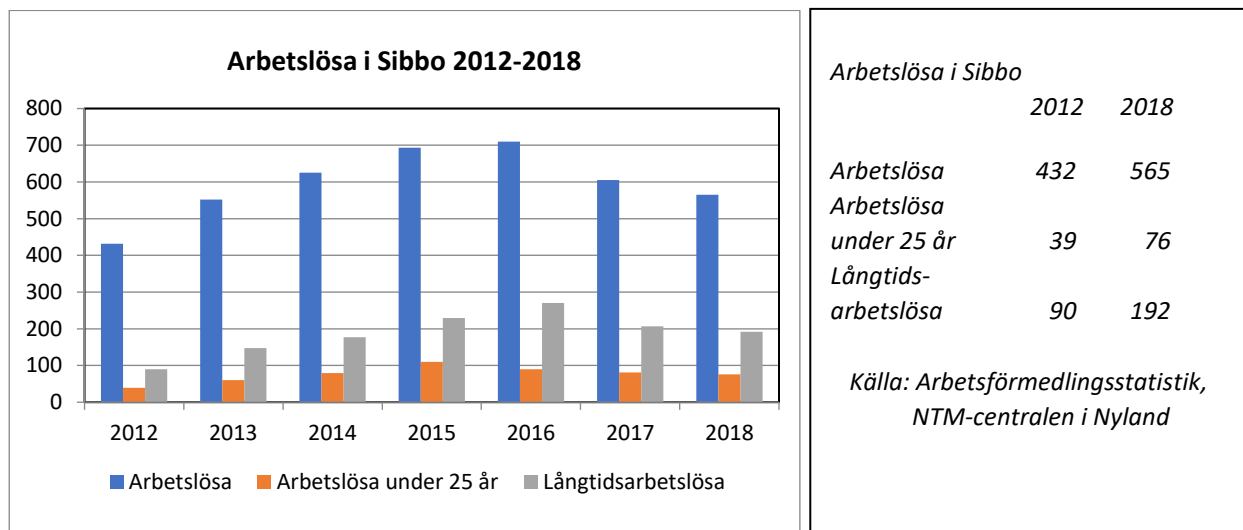
Figur 30. 18–24-åringar som långvarigt mottagit utkomststöd områdesvis åren 2012–2018

3.5. Personer i arbetsför ålder

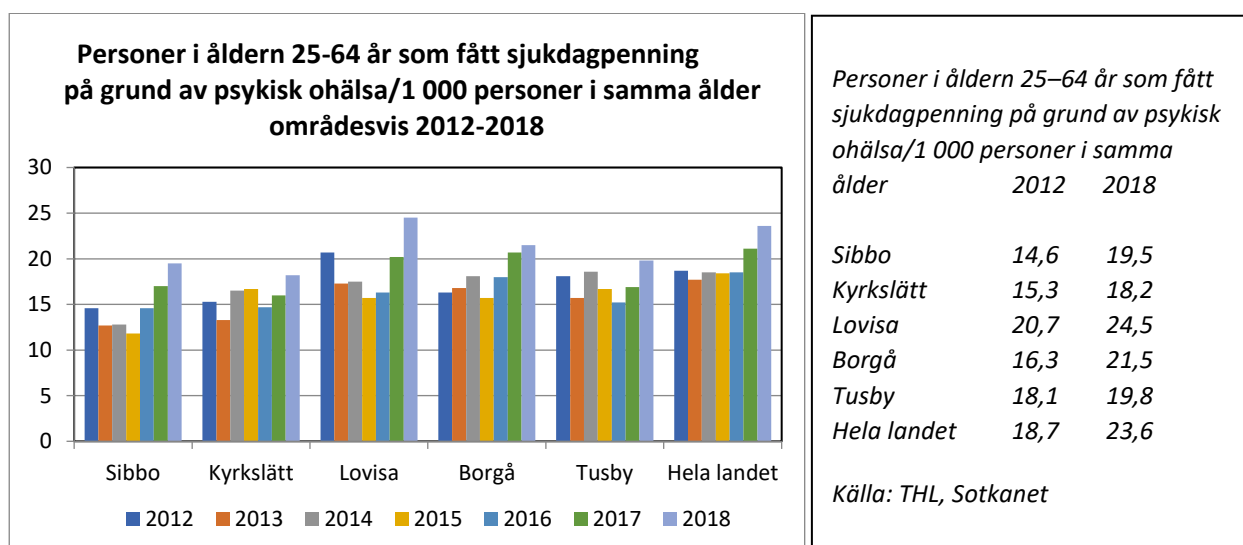
En god sysselsättningsutveckling är mycket viktig för kommunens ekonomi och individernas välfärd. I september 2019 hörde 10 434 personer till arbetskraften, ungefär hälften av befolkningen. Antalet sysselsatta var 9 889 och antalet arbetslösa 545. Arbetslöshetsgraden uppgick till 5,2 %. Under de senaste åren har arbetslöshetsgraden sjunkit (källa: Sysselsättningsöversikten, NTM-centralen).

Figur 31. Arbetslösa i Sibbo i december åren 2012–2018

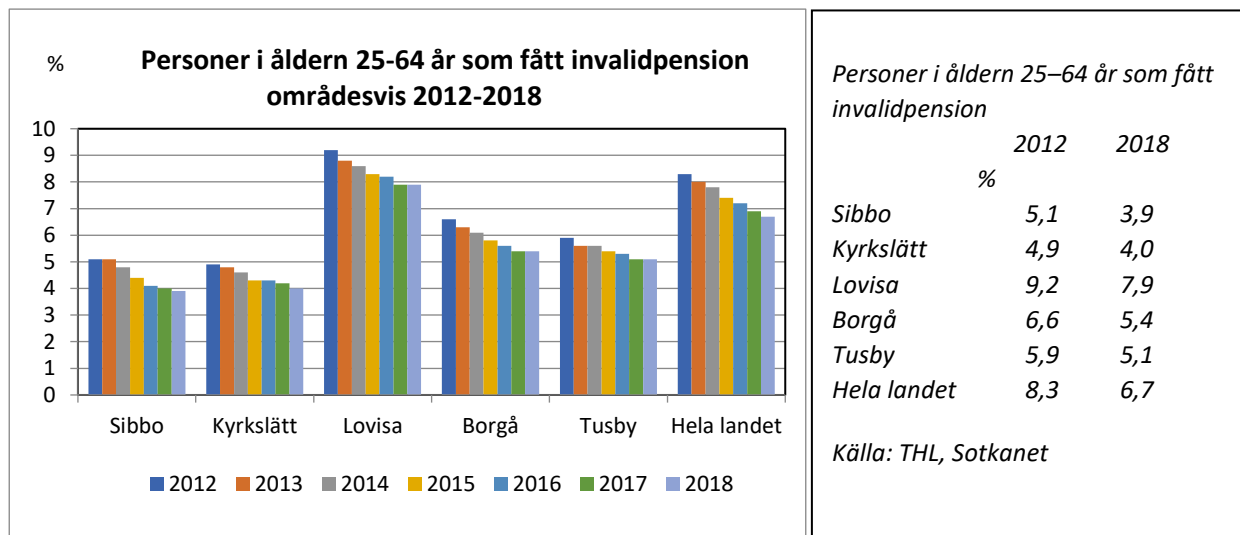
År 2018 fick 19,5 sibbobor i arbetsför ålder sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa per tusen personer i arbetsför ålder, i hela landet var andelen i genomsnitt 23,6. Från år 2012 till år 2018 har andelen personer som får sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa stigit.

Figur 32. Personer i åldern 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa/1 000 personer i samma ålder områdesvis 2012–2018

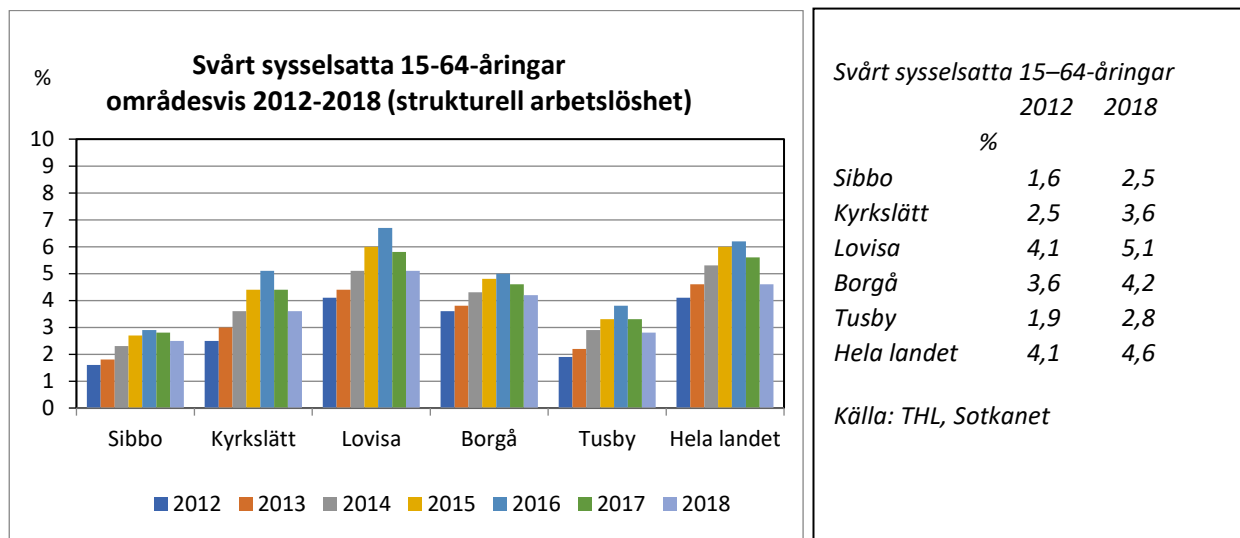
År 2018 fick 3,9 % av sibbobor i arbetsför ålder invalidpension, i hela landet var andelen 6,7 %. Andelen minskade från år 2012 till år 2018.

Figur 33. Personer i åldern 25–64 år som fått invalidpension områdesvis åren 2012–2018

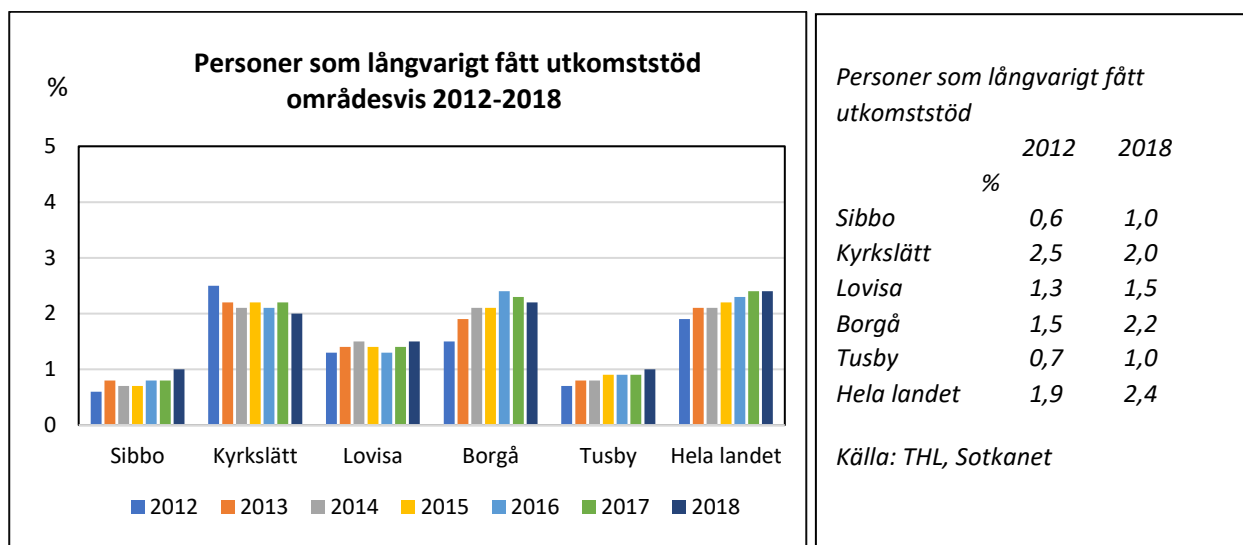
År 2018 uppgick andelen svårt sysselsatta 15–64-åringar i Sibbo till 2,5 %, i hela landet till 4,6 % (strukturell arbetslöshet som inte minskar trots att sysselsättningsgraden är hög och det råder brist på arbetskraft inom vissa branscher).

Figur 34. Svårt sysselsatta 15–64-åringar områdesvis åren 2012–2018 (strukturell arbetslöshet)

År 2018 utgjorde andelen personer som långvarigt fått utkomststöd 1,0 %, i hela landet 2,4 %.

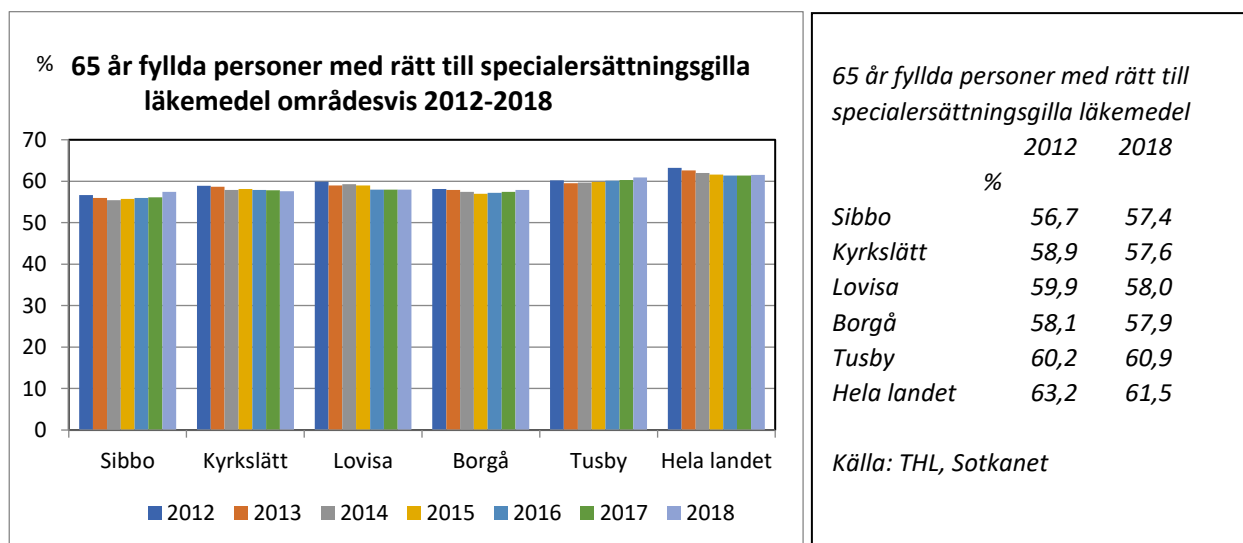
Figur 35. Personer som långvarigt fått utkomststöd områdesvis åren 2012–2018

3.6. Äldre personer

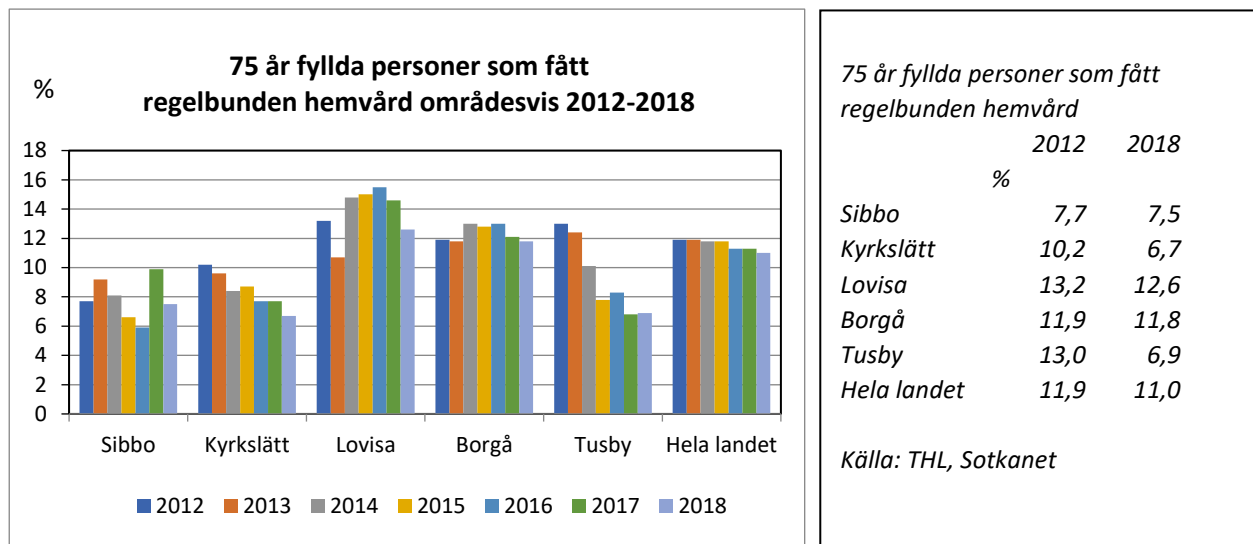
Rätten till specialersättning för läkemedel återger frekvensen för långvarig sjukdom hos befolkningen. Rätt till specialersättning av läkemedel kan beviljas en person med en svår och långvarig sjukdom som kräver läkemedelsbehandling. År 2018 hade i Sibbo 57,4 % av befolkningen över 65 år rätt till specialersättningsgilla läkemedel, i hela landet 61,5 %.

Figur 36. 65 år fyllda personer med rätt till specialersättningsgilla läkemedel områdesvis åren 2012–2018

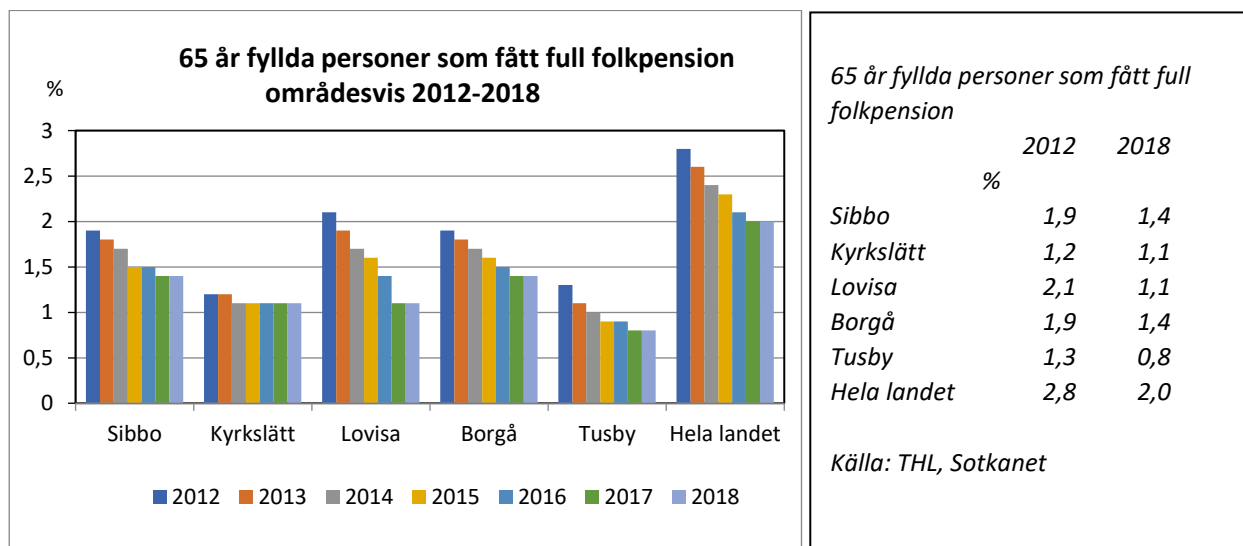
År 2018 fick 7,5 % av 75 år fyllda personer i Sibbo regelbunden hemvård. I hela landet var andelen 11,0 %.

Figur 37. 75 år fyllda personer som fått regelbunden hemvård områdesvis åren 2012–2018

Andelen 65 år fyllda personer som får full folkpension beskriver låginkomstgraden bland äldre. År 2018 fick i Sibbo 1,4 % av 65 år fyllda personer full folkpension, i hela landet 2,0 %. Andelen har minskat en aning under granskningsperioden.

Figur 38. 65 år fyllda personer som fått full folkpension områdesvis åren 2012–2018

4. Kommunens välfärdsåtgärder

Till huvudmålen i Sibbo strategi 2018–2021 hör att i Sibbo bor lyckliga och välmående människor. Målet för de förtroendevaldas och anställdas verksamhet i Sibbo är att främja invånarnas välbefinnande – invånarna känner sig trygga och upplever att de får högklassig service.

I Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020 har välfärdsmålsättningarna delats in i fyra grupper:

- 1) högklassiga, kundorienterade tjänster
- 2) aktiv växelverkan
- 3) en välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö
- 4) ett livskraftigt näringsliv

För varje målsättning har beretts specifika åtgärder som i huvudsak baseras på kommunstrategin. Avdelningarnas välfärdsåtgärder under tiden 1.1.2018–30.9.2019 presenteras i följande kapitel.

4.1. Högklassiga, kundorienterade tjänster

Till gruppen högklassiga, kundorienterade tjänster i välfärdsberättelsen hör följande planerade åtgärder:

- Vi säkerställer att kommunens tjänster produceras kostnadseffektivt, att de är effektiva och stöder välbefinnande, samt att de är lätt och likvärdigt tillgängliga för alla invånare både på finska och svenska.
- Vi utvecklar våra tjänster aktivt tillsammans med invånare och andra kunder. Vi sköter tillsammans om invånarnas ärenden över förvaltningsgränserna och ställer vår kompetens till gemensamt förfogande.
- Vi kommunicerar tydligt om de praktiska konsekvenserna ur kundens synvinkel. Vi använder ett människonära språk och lättförståeliga ord. Vi kommunicerar med kunderna via de kanaler där de är närvarande och som är lämpliga för ändamålet.
- Vi vill rikta vår kommunikation så att den passar invånarens familjesituation, intresse eller boplat.
- Vi säkerställer social- och hälsovårdstjänsterna oberoende av tjänsteproducent och ger invånarna möjligheter att välja.
- Det är oroväckande att eleverna i årskurs 8 och 9 upplever sin hälsa sämre än genomsnittet i landet. Social- och hälsovårdstjänster planerar i samarbete med bildningstjänster åtgärder att förbättra situationen.
- Vi utför förebyggande arbete som stödjer välbefinnande inom alla våra verksamhetsområden.
- Vi gör vår verksamhet mer kundorienterad genom att försnabba, förtydliga och automatisera tjänsterna.
- Vi erbjuder invånare och övriga kunder en möjlighet att få betjäning på nätet dygnet runt då det gäller

tjänster som kan flyttas till nätet. Vid behov tillhandahåller vi också traditionella tjänster vid olika servicepunkter och ger stöd i användningen av de digitala tjänsterna.

- Vi säkerställer att personaldimensioneringen är lämplig och resurserna rätt riktade med tanke på hur arbetsuppgifterna förändras och kommunen växer. Vi sköter om personalens kompetens och välbefinnande då vi utvecklar verksamheten.
- Vi är en aktiv del av den regionala intressebevakningen och vi deltar i beredningen av landskapet Nyland, där vi fäster särskild uppmärksamhet vid kontaktytorna mellan kommunen och landskapet. Vi sköter överlåtelsen av den personal som flyttas till landskapet på ett kontrollerat sätt och sörjer för social- och hälsovårdspersonalens kunskande och välbefinnande.

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

I den workshop i välfärdsfrågor som kommunens ledningsgrupp höll i juni 2019 valdes som en välfärds- spjutspets främjande av ungdomars välmående. Förberedelser har vidtagits för anställandet av en välfärdskoordinator för unga och för att ta i bruk en Sibbo modell utarbetad utgående från den så kallade Islandsmodellen

Tillgänglighetsarbetsgruppen har sammanställt en uppföljningsrapport till programmet Ett tillgängligt Sibbo 2017–2020. Rapporten har godkänts av äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning och kommunens ledningsgrupp våren 2019. Uppföljningsrapporten har getts för kännedom till kommunstyrelsen.

Tillgänglighetspromenader ordnades i Nickby och Söderkulla i september 2019.

Kommunen har deltagit i nätverksprojektet Kommunen som välfärdsbefrämjare åren 2017–2019.

Kommunen kommer att ta i bruk en elektronisk kundserviceportal som möjliggör proaktiv och riktad kommunikation till kunder som identifierar sig. Det är frågan om en kundorienterad, dataskyddad lösning som utnyttjar artificiell intelligens.

Kommunen har tagit i bruk två enkätinstrument som kan utnyttjas på så sätt att information samlas in från kommunbor eller kunder genom enkätundersökningar eller så kallade quick polls. Ett användnings- objekt kunde vara till exempel välfärdsenkäter till unga, så att kommunen kunde planera och genomföra åtgärder som baseras på kundernas verkliga behov.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

I alla pågående planprojekt har ordnats mer omfattande invånarkvällar än lagen kräver, till exempel Nickby- och Söderkullakvällar. På dessa har invånarna haft möjlighet att berätta om sina utvecklings- önskemål. Samtidigt har insamlats värdefull information om lokala förhållanden.

Vid beredningen av planer har i samarbete med andra verksamhetsgrenar och avdelningar utifrån befolkningsprognosen bedömts ett hur omfattande servicenät som behövs. Planerna gör det möjligt att utveckla nätet senare. Planläggningsprogrammet sammanställdes för första gången år 2019 på sådant sätt att planobjekten prioriterades och tillgängliga personalresurser beaktades.

På företagsfältet har ordnats flera träffar, där företagarna och företagen hörts beträffande deras önskemål och behov i och med att kommunen utvecklas.

Också med byggnadsföretagen har förts en omfattande dialog om förutsättningarna för att kommersialisera tomtmark.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

I de kostnadsjämförelser för medelstora kommuner som Kommunförbundet gjort i sitt bokslut år 2018 är social- och hälsovårdens åldersstandardiserade kostnader per invånare lägst av alla jämförelsekommuner.

Invånarresponsen följs systematiskt upp i alla våningar i Sotehuset och på Söderkulla hälsostation samt i munhälsovården och rådgivningen. I genomsnitt 80–90 % av kunderna har varit nöjda eller ytterst nöjda med erhållen service.

Serviceutbudet har utökats i samarbete med privata serviceproducenter och valfriheten har utökats genom att servicesedlar har tagits i bruk i närståendevården och i boendeenheterna för utvecklingsstörda.

Inom kommunikationen anlitas social media allt mer, webbsidorna har gjorts mer användarvänliga. En digitaliseringsplan för de elektroniska blanketterna har färdigställts.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Enheten Kultur- och fritidstjänster erbjuder service på två språk och under tider som bäst passar kunderna. Tjänster erbjuds i riklig omfattning elektroniskt och deras tillgänglighet utvecklas fortgående. Kommunbornas åsikter beaktas genom invånarenkäter och på kundresponsen reageras. Vid prissättningen eftersträvas avgiftsfrihet och förmånlighet.

Bildningsavdelningen idkar ett tätt och regelbundet samarbete med Social- och hälsovårdsavdelningen. I det av utbildningsstyrelsen finansierade projektet Perhekoulu – oppivaa kouluyhteisöä kehittämässä har testats nya sätt att stöda familjer, vilkas barn och ungdomar betar sig på ett utmanande sätt. Bildningstjänsterna har genomfört en välfärdsenkätundersökning som riktat sig till alla elever i årsklasserna 3–9.

Enheten Tjänster för småbarnspedagogik har bearbetat och utvecklat sitt servicenät och härvid hört kunder och barn och också personalen. Utredningarna gällande servicenätet har behandlats av politiska organ och processen fortsätter. En serviceenhet Daghemmet Lillhjärtat har inlett sin verksamhet i november 2019. Servicekvaliteten har utvecklats med hjälp av metoden Kehittävä palaute. Tyngdpunktsområdena ligger för närvarande vid pedagogiskt ledarskap, den vuxnas roll samt utvecklingen av lek-

och motionsverksamheten. Utbildningsstyrelsen har beviljat projektmedel att utveckla innovativa inlärningsmiljöer. Enheten har tagit i bruk en eSmåbarnspedagogikportal, genom vilken kunderna kan ansöka om dagvårdsplats när de vill samt meddela om vårdtiden för barnet elektroniskt.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

För Sibbobor har skapats webbsidan Sibbo bygger och utvecklar (www.sipoorakentaajakehittaa.fi) för att förbättra informationsgången mellan halvfärdiga byggnadsprojekt och kommuninvånarna.

För dem som ansöker om lov av Byggnadstillsynen har byggts upp en visuell, responsbaserad beskrivning *Byggnadsprocessen* för att underlätta ansökningsprocessen och förtydliga byggprojektet – målsättningen är att stöda självstyrningen. Lupapiste.fi möjliggör en smidig, elektronisk ärendebehandling i alla av Byggnadstillsynens lovprocesser från det första rådgivningstillfället till projektet färdigställts.

Lupapiste.fi möjliggör elektronisk ärendebehandling för vissa av Miljöövervakningens lov- och anmälningsprocesser. Utöver den som ansöker om lov kan också andra såsom de som avger åsikter, anmärkningar eller utlåtanden behändigt anlita den elektroniska tjänsten under tidpunkter som passar dem bäst.

Lupapiste.fi gör det möjligt för Byggnadstillsynen att elektroniskt arkivera lov och också digitaliserbara pappersarkiv ansluts till Lupapiste, varvid Byggnadstillsynen kan betjäna sina kunder direkt via Lupapiste.

Enheten Gator och grönområden har skaffat nya program, bland annat programmen Kuntokierre, KeyAqua och KeyLight. Kuntokierre® föreslår investeringar och åtgärder för att höja skicket på gatu-egendomen och skapa kostnadsinbesparingar. Verksamheten baseras på processen att hantera gatu-egendomens skick och på en medveten och praktisk egendomsförvaltning. Programmen KeyAqua och KeyLight gör det möjligt att övervaka dagvattennätverkets och gatubelysningens skick genom exakt platsinformation.

Enheten Gator och grönområden har satsat resurser på nya kartor och uppdaterade kartor för att betjäna kommunborna bättre. På kommunens webbsidor presenteras lekparkar och lekplatser till exempel med fotografier och med hjälp av kartapplikationer kan man titta var olika parker ligger. Samtidigt ges tilläggsinformation om parkerna och deras underhåll.

4.2. Aktiv växelverkan

Till gruppen aktiv växelverkan i välfärdsberättelsen hör följande planerade åtgärder:

- Vi möjliggör och stödjer Sibbobornas vi-känsla och samarbetsanda genom att skapa förutsättningar som stärker gemenskaper, integrerar nya invånare samt gör det möjligt för invånarna att leva ett aktivt och välmående liv.
- Vi erbjuder olika möjligheter att delta och påverka direkt i olika situationer.

- Vi berättar om planer och förslag i ett sådant skede att det är möjligt att ta ställning till dem och påverka dem.
- Vi kommunicerar om ärenden i ett så tidigt skede som möjligt så att det är möjligt att ge respons och påverka.
- Vi samarbetar och bildar nätverk med andra kommuner och myndigheter, företag, föreningar och kunder i olika situationer såväl nationellt som internationellt.

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Tillgänglighetsarbetsgruppen har sammanställt en bemötandeguide för personalen (direktiv hur personalen skall behandla funktionshindrade personer så att växelverkan fungerar smidigt).

Kommunens webbsidor (kundtjänster och hemsidan) förnyas i enlighet med EU:s tillgänglighetsdirektiv och därtill hörande nationell lagstiftning (Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster). Projektet har konkurrensutsatts. I samband med förnyandet av kommunens webbsidor har användarupplevelser insamlats av kommuninvånare med flera då projektet inleddes. Via den befintliga webbsidan utfördes en användarundersökning sommaren 2019. I nätenkäten deltog 671 personer. Erhållen feedback utnyttjas vid planeringen av den nya webbtjänsten.

Sibbo kommun har informerat om aktuella frågor på finska och svenska både via pressen och direkt till kommuninvånarna bland annat på kommunen webbsidor, i social media och genom nyhetsbrev. Med kommuninvånarna har kommunicerats på ett flertal kanaler. Deras frågor har besvarats bland annat i den direkta betjäningen, i kundservicen, i chatten på sibbo.fi-sidan, genom e-post och på kommunens konton i social media. Kommunen har informerat om betydande projekt redan i planeringsskedet eller då beslutstidpunkten närmar sig, varvid kommunborna haft möjlighet att påverka projekten eller beslutsprocessen. Kommunen erbjuder rikligt med information om tjänster och projekt åt kommuninvånarna på sina webbsidor.

Mätningen av kundupplevelsen har pilotiserats, systemen har konkurrensutsatts och tagits i bruk. Sektorerna har möjlighet att beakta kundresponsen vid utvecklandet av sin egen verksamhet.

Kommunen har deltagit i Finansministeriets digikommunförsök, KUUMA-ICT och KUUMA:s dataskydds-samarbete samt i Finansministeriets arbetsgrupp gällande ibruktagandet av Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster. Kommunen har också deltagit i de internationella nätverken KSF och SmartCities.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Enheten för strategisk planering, Planläggningsenheten, Mättnings- och fastighetsenheten samt Näringsenheten har i all verksamhet i kommunikationen använt sig av många kanaler utifrån markanvändnings- och bygglagen och praxis. Detta innefattar möten med invånare och sakägare. Processen inleds i ett tidigt skede med en plan för deltagande och bedömning. Den fortsätter genom att

erbjuda invånarna möjligheter att ge respons och att påverka på invånarkvällar i planernas utkastskede och förslagsskede samt genom att samla in åsikter och ge bemötanden.

Utvecklings- och planläggningscentralen har deltagit i MAL- och HLJ-samarbetet, samarbetat med grannkommunerna inom nätverket KUUMA samt idkat samarbete beträffande markanvändning, trafik, näringsliv och markegendom genom möten och evenemang med övriga KUUMA-kommuner.

Kontakter med företag har skapats på en företagsturné, varvid diskussioner förts om bland annat företagens sysselsättningssituation och möjligheter att utveckla affärsverksamheten i Sibbo och också i ett vidare perspektiv.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

Inom social- och hälsovårdssektorn har tjänsterna utvecklats i samarbete med de övriga kommunerna i östra Nyland. I utvecklingsprocessen har utnyttjats workshops, i vilka har deltagit såväl kundrepresentanter från olika kommuner som personal från flera sektorer.

Tillsammans med övriga östnyländska kommuner har ordnats ett flertal invånarkvällar, till exempel vid anskaffningen av transporter i enlighet med handikapplagen och Socialvårdslagen.

Vid anskaffningar och vid planeringen av verksamheten inom social- och hälsovårdssektorn dras nytta av klientgruppers erfarenheter och feedback. Då tjänsterna har utvecklats, har olika råd, anhöriga och erfarenhetsexperter hörts och till exempel arbetstagare inom barnskyddet har besökt biblioteken för att lätt kunna nås av kommunborna. Representanter för social- och hälsovårdssektorn har deltagit i olika organisationers tillställningar för att representera sin verksamhet och lyssna på organisationernas önskemål.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Enheten Kultur- och fritidstjänster ordnar träffar för föreningar och andra referensgrupper samt invånarkvällar. Verksamheten ordnas i samarbete med kommuninvånarna och de lokala föreningarna. Kultur- och fritidstjänster kommunicerar på ett mångsidigt sätt och vid rätt tidpunkt via olika kanaler och arbetar fortgående för att utveckla kommunikationen till kommuninvånarna samt inom organisationen. Verksamhetsgrunderna och kriterierna för beslutfattandet är offentliga och lätta att finna. Också tillgängligheten och klartexten utvecklas.

Skolorna utvecklar nya tillvägagångssätt för samarbetet mellan hemmen och skolan. I alla skolor verkar en elevvårdsgrupp för att befrämja samhörigheten. I grupperna ingår också representanter för föräldrarna.

På invånar- och föräldrakvällar samt med hjälp av enkäter har invånarna beretts möjlighet att komma med önskemål och tankar. Erhållen information används till att utveckla verksamheten. Härtill kommer till exempel den nya verksamhetsenheten Lillhjärtat att bereda möjligheter för kommunborna till verksamhet som stärker samhörigheten utanför daghemmets verksamhetstider via olika organisationer och verksamheter. I samråd med social- och hälsovårdssektorn bereds en gemensam plattform för ett virtuellt familjecenter som skall samordna barn-, ungdoms- och familjetjänster för kommuninvånarna över avdelningsgränserna.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Enheten Utveckling och stödtjänster lyckades erhålla bidrag av Miljöministeriet ur programmet för hållbara städer. Miljöministeriet beviljade Sibbo kommun 21 000 euro i statsbidrag för att förverkliga pilotprojektet deltagande budgetering. Bidraget kommer att användas vid planeringen och byggandet av Nickby centralpark våren 2020 på så sätt att invånarna bereds möjlighet att delta i projektet.

Enheten Utveckling och stödtjänster koordinerar informationen kring byggnadsprojekthelheter. Målet är att förmedla information om byggnadsprojekt som syns i gatubilden på ett tydligt sätt i takt med att projekten fortskrider. Verksamheten inleddes i början av år 2018.

Kommunägda lokaler har utnyttjats för Sibbo Mässa, lopptorg och i samband med ett flertal större sportevenemang.

Deltagande är en viktig del av kommunens verksamhet. Enheten Gator och grönområden har i planeringen satsat på deltagande verksamhet vid bland annat planeringen av bussterminalen vid Stora Byvägen, varvid kommuninvånarna kunde delta i valet av material, växter och utomhusmöbler via kommunens webbsidor.

Enheten Gator och grönområden ordnar varje vår en enkät om vinterskötseln och varje höst en enkät om sommarskötseln. I enkäterna om kundtillfredsställelsen kan invånarna delta på kommunens webbsidor. På detta sätt utvecklas servicen på basen av den respons som erhålls av kommunborna.

Byggnadstillsynen deltar i de invånarträffar som Planläggningsenheten ordnar och i den årligt återkommande egnahemsmässan – målsättningen är att det skall vara lätt att nå denna myndighetstjänst.

4.3. En välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö

Till gruppen en välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö i välfärdsberättelsen hör följande planerade åtgärder:

- Kommunen idkar en aktiv markpolitik för att möjliggöra tillväxt. Tomter planläggs och säljs så att möjliggör mångsidigt boende och företagande.
- Vi eftersträvar ett mångsidigt bostadsutbud och under strategiperioden planerar vi såväl småhus som flervåningshus.
- Vi skapar attraktiva centrum och byar, där varje bostadsområde bildar en egen profil.
- Under strategiperioden uppdateras generalplanen. Strategiska områden planeras effektivt. Vi utvecklar tillväxtzonen Nickby–Tallmo och Söderkulla. Vi utvecklar byarna i samarbete med invånarna.

- Vi främjar en trivsamt, säker och hälsosam miljö samt producerar en högklassig samhällsstruktur genom ett planmässigt arbete. Då vi skapar en god, fungerande miljö för alla, är det nödvändigt att i samband med helhetsoptimeringen också beakta äldre personers och handikappades specialbehov och deras åsikter. Äkta tillgänglighet och lättåtkomlighet betjänar alla, också dem som rör sig med små barn.
- Vi ser till att medan kommunen växer står våra planer, beslut och verksamhet på en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar grund.
- Att utveckla kollektivtrafiken och göra den smidigare spelar en central roll. Ett spetsprojekt är att inleda personspårtrafik från Nickby via Kervo till Helsingfors.
- Vi strävar efter att förbättra HRT:s linjer och turer så att man kan ta sig fram snabbare.
- Vi satsar på trafiken i kommuncentrumen samt mellan byarna och centrumen.
- Vi ökar antalet gång- och cykelvägar och i mån av möjlighet byggs de även i form av lättare frilufts- och rekreationsrutter mellan centrumen och från byar till centrum.
- Vi planerar och upprätthåller en trivsamt och trygg närmiljö i våra centrum.
- Vi respekterar naturen och bevarar vida grönområden i närheten av centrumen. I den kommunala skogsvården beaktar vi att mångfalden skall öka.
- Vi främjar utvecklingen av datakommunikationsförbindelser i hela Sibbo i syfte att förbättra tillgängligheten på digitala tjänster.

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Inga välfärdsåtgärder.

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Utvecklings- och planläggningscentralen har berett linjedragningar för tomtpolitiken. Avdelningen håller som bäst på att sammanställa linjedragningar beträffande mark- och bostadspolitiken. Tomter planläggs och säljs på ett sådant sätt, att ett mångsidigt boende och företagande möjliggörs. Tyngdpunkten år 2019 har legat på bland annat försäljningen av höghustomter i tätorter samt på planläggningen och försäljningen av egnahemshustomter.

År 2019 har flera detaljplaner på detaljplaneområden påbörjats. De kommer senare att erbjuda egnahemshustomter. Likaså har inplacerats i planläggningsprogrammet detaljplaneområden som erbjuder tomter för flervåningshus i tätorterna (Söderkulla, Nickby och senare Tallmo). Dessa planprojekt möjliggör ett mångsidigt bostadsutbud och under strategiperioden planläggningen av mångsidiga bostadsområden för egnahemshus och bolagsbaserade våningshus.

År 2019 har inletts skapandet av områdesprofiler och varumärken för tätorterna. Detta arbete fortskrider i mer detaljerad form i samband med uppgörandet av referensplaner och etappvisa detaljplaner. I samband med att generalplanläggarresursen erhöles har dessutom byarnas utveckling främjats, vilket är viktigt för Sibboidentiteten och delgeneralplaneringen av Norra Paipis och Gumbostrand-Västerskog har fortskridit i enlighet med planläggningsprogrammet. Uppdateringen av generalplanen har inte påbörjats: det är förnuftigt att vänta tills de omfattande planeringsprinciperna för de stora byaplanerna finns slipats samt tills några andra väsentliga principer för generalplanen fastställts.

Med HRT har samarbete idkats för att granska möjligheterna att utveckla kollektivtrafiken på vissa planområden. Bland annat byggandet av en lättrafikled mellan Nickby och Söderkulla utgör en högt prioriterad investering i statens investeringsprogram. År 2019 har satsningar gjorts i MAL- och HLJ-samarbetet för att få MBT-målsättningen gällande spårtrafiken mellan Kervo och Nickby (KeNi) beaktad och för att främja intressebevakningen av frågan.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

Kommunens tillgänglighetsprogram färdigställdes som ett underlag för hur man skulle utveckla tillgängligheten. Hälso- och sjukvårdsverksamheten har fortgått som en del av social- och hälsovårdstjänsterna.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Kultur- och fritidstjänster: en meningsfull fritid och mångsidiga hobbymöjligheter ökar känslan av samhörighet och delaktighet. Kultur- och fritidstjänsternas verksamhetsställen hör till de viktigaste mötesplatserna för kommunborna. Mångsidighet innebär skräddarsydda tjänster för alla åldersgrupper i hela Sibbo. Rekreatiomsområdena och naturen främjar välfärden. Naturtemat beaktas i enhetens hela serviceutbud. Nyinflyttade invånare beaktas och likaså värnas om lokala traditioner. Kommunens tillväxt kräver åtgärder för kultur- och fritidslokalernas del redan under denna fullmäktigeperiod. Då servicestrukturen förnyas, upphöjs välfärdstjänsterna till utskottsnivå i kommunens organisation.

Enheterna för utbildningstjänsterna håller på att utveckla verksamhetsmodeller att säkerställa att nyinflyttade elever känner samhörighet med skolan. Skolorna uppmuntras att aktivt utnyttja närmiljön som inlärningsmiljö. Från och med höstterminen 2019 har för eleverna i årskurserna 5, 7 och 8 regelbundet ordnats utflykter till Sibbo storskog.

Övergången från små, splittrade enheter i dåligt skick till nya bättre fungerande enheter sker sakteligen. I de nya enheterna går lättare att erbjuda en mer kvalitativ inlärningsmiljö, enhetligare pedagogik och ett mer gemenskapsinriktat ledarskap. Under de närmaste åren utgör innovativa och mångsidiga inlärningsmiljöer tyngdpunktsområden. Enheten Tjänster för småbarnspedagogik har också tagit i bruk två knattebussar, med vilka små barngrupper i tur och ordning kan utvidga sin inlärningsmiljö till att omfatta när serviceställen och närfunktioner samt närbelägna områden.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Genom utredningar och förhandlingar har förtroendevalda och tjänstemän lyckats få KeNi-banan inplacerad i planen MAL 2019 i den grupp trafikinvesteringar som skall förverkligas före år 2030. Personspårtrafik på KeNi-banan innebär att kollektivtrafikförbindelserna mellan Nickby och Tallmo

förbättras, varvid man kan utöka användningen av kollektivtrafik och minska växtgasutsläpp. Investeringen är viktig med tanke på Sibbos livskraft och tillväxt.

Helhetskontrollen över investeringarna har ytterligare utvecklats. Kommunens tioårs investeringsprogram som baseras på samhällsutveckling, planhushållning, trivsel och på att service erbjuds i rätt omfattning vid olika tidpunkter har knutits samman med Avdelningen för teknik och miljö, Utvecklings- och planläggningscentralens och Bildningsavdelningens processer som en del av den så kallade 10-processen. För de investeringsprojekt som kommer att förverkligas har härtill skapats en investeringsportfölj med budgetinvesteringar (ett så kallat ToPi-projekt). Sibbo har också i sin elförbrukning helt övergått till förnybar energi.

Beträffande en hållbar utveckling och kolneutralitet har genomförts ett flertal betydande projekt, genom vilka kommunens energieffektivitet har förbättrats i betydande mån. Projekten berör bland annat biblioteket, Lillhjärtat, Sipoonlahden koulu och Nickby Hjärta. Energikälla: jordvärme eller luftvattenvärmepump samt solenergi kraftverk. Andelen förnybar energi utgör cirka 70 procent och byggnaderna representerar cirka 30 procent av Sibbo kommuns byggnadsbestånd. Härtill har man övergått till helt förnybar värmeproduktion i Nickby fjärrvärmeproduktion i och med att fjärrvärmeröret från Sibbo till Kervo blev färdigt. År 2021 kommer man på motsvarande sätt att övergå till cirka 90 procent förnybar energi i Söderkullas fjärrvärmeproduktion med hjälp av en pellettsvärmeanläggning.

En cirka 11 km lång lättrafikled har färdigställts, vilket ökat möjligheterna för kommunborna att röra sig på ett säkert och trivsamt sätt. För att betjäna kommunborna har så kallade tidsutjämningshållplatser för busstrafiken skapats samt invid dem infartsparkeringsområden.

Planerna för större byggprojekt har presenterats för äldrerådet och rådet för personer med funktionshinder. På så sätt har säkerställts att olika tillgänglighetsbehov får uppmärksamhet. Härtill har resultaten från gemensamma tillgänglighetspromenader granskats och ändringsarbeten har utförts till lämpliga delar för att göra det lättare för invånarna att ta sig fram.

För kommunborna ordnades i oktober 2019 en öppningsceremoni på den nya infartsparkeringen invid rondellen i korsningen mellan Mårtensbyvägen och Nickbyvägen, när lättrafikleden från Nickby till Nissbacka togs i bruk. Samtidigt firades rondellen och de nya vargstatyerna.

Finland 100 år arboretum byggdes i Åparken. Sibbobor som fått barn under jubileumsåret 2017 fick via webbtjänsten reservera ett träd med den nya familjemedlemmens namn i arboretumet. Träden planerades våren 2018. De berörda familjerna kunde delta i planteringstalkot. De olika trädslagen har försetts med skyltar och en informationstavla har satts upp på området.

Kommunen har donerat en naturgåva åt hundraåriga Finland genom att grunda naturskyddsområdet Västra Molnträskskogen. Miljöövervakningen har tillsammans med Utvecklings- och planläggningscentralen bidragit till att skapa ett naturskyddsområde.

I Söderkulla har byggts konditionstrappor för invånarna.

Byggnadstillsynen idkar ett omfattande samarbete för att främja en livskraftig och trivsam miljö.

Förutsättningar att bevilja lov granskas i Sibbo också ur tillgänglighetsynvinkel och på ett sätt som fått beröm av Miljöministeriet.

4.4. Ett livskraftigt näringsliv

Till gruppen ett livskraftigt näringsliv i välfärdsberättelsen hör följande planerade åtgärder:

- Vi möjliggör utvecklingen av det privata serviceutbudet och förbereder oss för näringslivets behov genom att ha en tillräcklig planreserv.
- Vi hyr ut lokaler till företag så att de kan undvika stora investeringsbehov, och vi ökar bostadsutbudet för olika företags anställda.
- Med vår verksamhet stödjer vi lokala produkter, producenter och landsbygdsföretag samt som digikommun främjar vi starkt distansarbete.
- Vi förbereder oss för vård- och landskapsreformen genom att förutse de kommande förändringarna och via planläggningen göra det möjligt för nya aktörer inom social- och hälsovårdsbranschen att komma till Sibbo.

Avdelningarnas välfärdsåtgärder:

- Ekonomi- och förvaltningscentralens välfärdsåtgärder

Inga åtgärder

- Utvecklings- och planläggningscentralens välfärdsåtgärder

Under år 2019 har försäljningen av företagstomter sannolikt varit livligare än någonsin tidigare i Sibbos historia. Resurser satsades på försäljningen av tomter både genom att effektivisera marknadsföringen och att göra kommunens interna processer smidigare, vilket garanterade företagen snabba svar i problem-situationer och på sätt försnabbade försäljningen (ett företagsteam).

Den utlösande faktorn till att försäljningen av företagstomter blev livligare var förstås ett gott utbud på företagstomter. Under år 2019 har tomter kommit till försäljning i Sibbo i närheten av både Lahtis motorväg och Borgåleden. Vartdera området har intresserat företagare.

En företagskoordinator anställdes till kommunen. Till företagskoordinatorn uppgifter hör bland annat att utge ett nyhetsbrev för företagare samt att samarbeta med Sibboföretagare och lokala läroanstalter. Företagskoordinatorn har också gjort det möjligt att ordna ett flertal företagsträffar i året. Vid träffarna får företagarna information om såväl kommunens verksamhet som annan aktuell information för företagare.

- Social- och hälsovårdsavdelningens välfärdsåtgärder

Samarbete har utövats med ett flertal privata företag. Distansarbete har understötts, då det varit möjligt.

Representanter för social- och hälsovården i Sibbo har aktivt deltagit i beredelserna av de nya landskapen under Sipiläs regering. Samarbetet mellan de östnyländska kommunerna och Borgå sjukhus har fördjupats i social- och hälsovårdsfrågor. Ett flertal samarbetsprojekt pågår.

- Bildningsavdelningens välfärdsåtgärder

Enheten Kultur- och fritidstjänster eftersträvar att Bildningsavdelningens verksamhetslokaler skulle användas effektivt och mångsidigt. Då nya lokaler öppnas, deltar enheten aktivt i planeringen av hur de skall förvaltas. De lokaler som enheten Kultur- och fritidstjänster förvaltar har en hög användningsgrad från morgon till kväll också under veckoslut.

Utbildningsavdelningen samarbetar med företagen och föreningarna i Sibbo bland annat då evenemang i kultur- och motionskalendern arrangeras.

Enheten Tjänster för småbarnspedagogik tillhandahåller en servicesedel så att privata serviceproducenter kan erbjuda service jämsides med kommunal service såväl inom kommunens gränser som på annan ort. Kommunborna kan således själva välja vilken service de önskar att deras barn skall få. Då verksamheter, möten och utbildning ordnas för personalen strävar enheten till att beakta och välja lokala företag och verksamhetsställen som motsvarar dess behov.

- Avdelningen för teknik och miljöns välfärdsåtgärder

Småföretagarhuset Villa Bubbis i Nickby samt den affärslokal som kommunen äger i Bostads Ab Sibbo Västergård i Söderkulla har hyrts ut åt småföretagare.

I företagsteamet som dras av näringschefen deltar personal från Utvecklings- och planläggningscentralen, Enheten för gator och grönområden, Sibbo vattenverk, Miljöövervakningen och Byggnadstillsynen för att möjliggöra en smidig service för nuvarande och kommande Sibboföretag enligt principen om att erbjuda all service från ett serviceställe.

Distansarbete stöds.

5. Sammandrag

Till kommunens strategiska huvudmål hör att främja kommuninvånarnas välmående. Hur detta mål förverkligas uppföljs och utvärderas i välfärdsberättelsen som uppgörs en gång per fullmäktigeperiod samt i årsrapporter.

Välfärdsrapporten år 2019 baseras på Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020 som godkändes av fullmäktige i oktober 2018. Välfärdssituationen bland invånarna jämförs med värdena i fyra liknande kommuner samt genomsnittsvärden för hela landet.

Välfärdsindikatorerna visar att riskfaktorerna för Sibbo är färre än i genomsnitt i landet och inga oroväckande utvecklingstrender kan skönjas. Det är säkrare att bo i Sibbo än i landet i genomsnitt. De flesta sibboborna upplever att vardagen är trygg. Sibboborna är friskare än i landet i genomsnitt.

Enligt skolhälsoenkäten år 2019 är yngre elever nöjdare med livet än äldre elever. Andelen mobbade har minskat i Sibbo, men allt fler skolelever upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt.

Användningen av tobaksprodukter och e-cigarretter har minskat. Bland gymnasieeleverna är användningen av alkohol rikligare än i landet i genomsnitt. Andelen överviktiga elever har ökat.

Under de senaste åren har arbetslöshetsgraden sjunkit i hela landet. Sysselsättnings- och utkomstläget är bättre än landets medeltal. Andelen personer som långvarigt fått utkomststöd rör sig kring en procent i Sibbo, i hela landet kring två procent.

Andelen personer i åldern 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa har ökat, medan andelen personer i åldern 25–64 år som fått invalidpension har minskat såväl i Sibbo som i hela landet.

Användningen av specialersättningsgilla läkemedel är bland 65 år fyllda personer något mindre än i landet i genomsnitt. Andelen 75 år fyllda personer som får regelbunden hemvård är mindre än i hela landet. Andelen 65 år fyllda som får full folkpension är också mindre än i hela landet.

I årsrapporten 2019 beskrivs de välfärdsåtgärder som kommunens olika verksamhetsenheter har vidtagit under perioden 1.1.2018–30.9.2019. Välfärdsåtgärder baseras på målsättningar och planerade åtgärder i Sibbo välfärdsberättelse 2017–2020 och kommunstrategin. Målsättningarna och åtgärder har delats in i fyra grupper: 1) högklassiga, kundorienterade tjänster, 2) aktiv växelverkan, 3) en välfungerande samhällsstruktur och en trivsamt miljö och 4) ett livskraftigt näringsliv.

För att skapa högklassiga, kundorienterade tjänster kommunicerar kommunens olika avdelningar på många sätt med kommuninvånarna. Ett av de mest betydelsefulla projekt som ansluter sig till växelverkan och delaktighet är det pågående projektet att förnya kommunens webbtjänster.

Eftersom landskaps- och vårdreformen inte blev av, har kommunen utvecklat social- och hälsovårdstjänsterna i samarbete med de andra östnyländska kommunerna.

På grund av den livliga flyttningsrörelsen har kultur- och fritidssektorn samt bildningssektorn fäst speciell uppmärksamhet på de inflyttades behov. Nya sätt att stöda familjer, vilkas barn och ungdomar betar sig på ett utmanande sätt har testats. Enheten Tjänster för småbarnspedagogik har tagit i bruk en eSmåbarnspedagogikportal, genom vilken kunderna kan ansöka om dagvårdsplats när de vill samt meddela om vårdtiden för barnet elektroniskt.

För dem som ansöker om lov av Byggnadstillsynen har byggts upp en visuell, responsbaserad beskrivning *Byggnadsprocessen* för att underlätta ansökningsprocessen och förtydliga byggprojektet.

Invånarna har beretts större möjligheter att delta i kommunens verksamhet bland annat i samband med planeringen av bussterminalen vid Stora Byvägen. Kommunborna har fått delta i valet av material, växter och utomhusmöbler.

Nya lättrafikleder med en sammanlagd längd på elva kilometer har färdigställts. Det har ökat säkerheten och trivselt. För att betjäna kommunborna har så kallade tidsutjämningshållplatser för busstrafiken skapats samt invid dem infartsparkeringsområden

Ett företagsteam som bildats av ett flertal verksamhetsenheter erbjuder service åt företagen enligt principen med ett betjäningsställe. Kommunen har utökat sitt samarbete med företag i form av nyhetsbrev riktade till företagen och företagarräffar.

För att främja kommuninvånarnas välbefinnande är det viktigt att kommunen i allt högre grad beaktar välfärdsmålsättningarna i den årliga budgetberedningsprocessen.

FIGURFÖRTECKNING

2. BEFOLKNINGSUTVECKLINGEN

Figur 1. Den demografiska försörjningskvoten områdesvis åren 2012–2018

Figur 2. Den ekonomiska försörjningskvoten områdesvis åren 2012–2017

3.1. SÄKERHET

Figur 3. Fråga: Hur mycket förstärker följande saker din egen upplevelse av trygghet i dagens läge?

Figur 4. Brott mot liv och hälsa/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

Figur 5. Egendomsbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

Figur 6. Vissa trafikbrott/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

3.2. HÄLSA OCH FUNKTIONSFÖRMÅGA

Figur 7. Åldersstandardiserat kransartärsjukdomsindex kommunvis åren 2012–2018

Figur 8. Åldersstandardiserat hjärtinsufficiensindex kommunvis åren 2012–2018

Figur 9. Åldersstandardiserat diabetesindex kommunvis åren 2012–2018

Figur 10. Läkarbesök i öppen sjukvård inom primärvården/1 000 invånare områdesvis åren 2012–2018

3.3. BARN OCH YNGRE TONÅRINGAR

Figur 11. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017 och 2019

Figur 12. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2017 och 2019

Figur 13. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 4 och 5 områdesvis åren 2017 och 2019

Figur 14. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

Figur 15. Andelen elever i årskurs 4 och 5 som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2017 och 2019

Figur 16. Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

Figur 17. Rökt dagligen, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

Figur 18. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019

- Figur 19. Överviktiga elever i årskurs 8 och 9 områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019
- Figur 20. Trångbebodda hushåll med barn områdesvis åren 2012–2018
- Figur 21. Uppfostrings- och familjerådgivningsbyråers minderåriga klienter/1 000 personer under 18 år områdesvis åren 2015, 2017 och 2018
- Figur 22. 0–17-åringar inom barnskyddets öppenvård områdesvis åren 2012–2018

3.4. UNGDOMAR OCH UNGA VUXNA

- Figur 23. Nöjd med livet för närvarande, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2017 och 2019
- Figur 24. 16–24-åringar som fått invalidpension på grund av mentala problem och beteendestörningar områdesvis åren 2012–2016
- Figur 25. Elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet som upplevt sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019
- Figur 26. Rökt dagligen, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Figur 27. Ordentligt berusad minst en gång i månaden, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019
- Figur 28. Överviktiga elever i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019
- Figur 29. Mobbats i skolan minst en gång i veckan, eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet områdesvis åren 2010, 2013, 2017 och 2019
- Figur 30. 18–24-åringar som långvarigt mottagit utkomststöd områdesvis åren 2012–2018

3.5. PERSONER I ARBETSFÖR ÅLDER

- Figur 31. Arbetslösa i Sibbo i december åren 2012–2018
- Figur 32. Personer i åldern 25–64 år som fått sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa/1 000 personer i samma ålder områdesvis åren 2012–2018
- Figur 33. Personer i åldern 25–64 år som fått invalidpension områdesvis åren 2012–2018
- Figur 34. Svårt sysselsatta 15–64-åringar områdesvis åren 2012–2018 (strukturell arbetslöshet)
- Figur 35. Personer som långvarigt fått utkomststöd områdesvis åren 2017–2018

3.6. ÄLDRE PERSONER

- Figur 36. 65 år fyllda personer med rätt till specialersättningsgilla läkemedel områdesvis åren 2012–2018
- Figur 37. 75 år fyllda personer som fått regelbunden hemvård områdesvis åren 2012–2018
- Figur 38. 65 år fyllda personer som fått full folkpension områdesvis åren 2012–2018